1427

ועדת החקירה - 19.12.1973 מ.י.

ישיבה כז' - בבוקר

הישיבה נפתחה בשעה 10.20

עדותו של סגן-אלוף זאב אורן, מפקד גדוד 13

היו"ר אגרנט: מה שמך המלא?

סא"ל ז. אורן: זאב אורן.

היו"ר אגרנט: מה דרגתך?

סא"ל ז. אורן: סגן-אלוף.

היו"ר אגרנט: אתה מצהיר בהן-צדק לומר את האמת.

סא"ל אורן: אני מצהיר בהן צדק לומר את האמת.

היו"ר אגרנט: ואתה יודע שהדיון הוא סודי והעדות היא סודית.

סא"ל אורן: אני יודע.

היו"ר אגרנט: מה תפקידך?

סא"ל אורן: מג"ד 13.

היו"ר אגרנט: איפה זה?

סא"ל אורן: מחנה הקבע שלנו הוא בכרכור.

ידין: זה גולני, חטיבה 1. כן?

סא"ל אורן: חטיבה 1, גולני.

היו"ר אגרנט: תאמר לנו כמה פרטים על קורות חייך.

סא"ל אורן: אני יליד צפת. הייתי בבית-ספר עממי בצפת. לאחר מכן עברתי ללמוד בתיכון, בכפר הנוער הדתי, תיכון חקלאי. ועם הכיתה התגייסתי לגרעין נח"ל. עשיתי טירונות בפסגרת הנח"ל, והוטלתי ללכת לקורס מ"כים.

ידין: אתה יליד צפת, מאיזו שנה?

סא"ל אורן: 1943.

קורס מכ"ים עשיתי בפסגרת הנח"ל.

לסקוב: באיזו שנה?

סא"ל אורן: התגייסתי באוגוסט 1961.

לאחר קורס מ"כים הדרכתי כמ"כ בכסל בבית-הספר למ"כים של הנח"ל בשבסה. הלכתי לקורס קצינים וחזרתי כמפקד מחלקה...

ידין: מתי?

סא"ל אורן: ב-1964, סוף 1963, 1963-1964. קשה לי לזכור בדיוק. נדמה לי אפריל 1964.

היתי מפקד מחלקה באותו גדוד בבית-הספר למ"כים.

היו"ר אגרנט: גדוד 13?

סא"ל אורן: לא. בגדוד בית-הספר למ"כים. בזמנו זה נקרא גדוד 906. לאחר מכן הייתי מ"פ בגדוד נח"ל 902. כשגמרתי להיות מ"פ/הלכתי לקורס מ"פים, וחזרתי כמ"פ לבית-הספר למ"כים. בגדוד 902

לסקוב: באיזו שנה?

סא"ל אורן: בסוף 1965, 1966.

היו"ר אגרנט: חזרת לאן?

סא"ל אורן: לבית-הספר למ"כים של הנח"ל, כמפקד פלוגה. עם הפלוגה עשיתי גם את מלחמת ששת הימים כמ"פ.

לאחר המלחמה, בערך כארבעה חודשים, עברתי להדריך בקורס מ"פים.

לאחר כשנה ומשהו של הדרכה בקורס מ"פים, חזרתי כסגן מפקד הגדוד בבית-הספר למ"כים.

היו"ר אגרנט: מתי זה היה?

סא"ל אורן: ב-1968 בערך, סוף 1968, 1969.

לאחר מכן הלכתי לבית-ספר לפיקוד ומטה, ב-1971. כשגמרתי בית-ספר לפיקוד ומטה, שימשתי כקצין מטה באג"ם פיקוד דרום, באג"ם פיקוד. משם הלכתי, לאחר כשנה, להיות מפקד פלוגה בבית-הספר לקצינים.

ידין: באיזו שנה בערך?

סא"ל אורן: לפני שנה, בסוף 1972. עשיתי תפקיד זה גם כן כשנה. ומיוני, מסוף יוני השנה, אני מג"ד 13, חטיבת גולני.

ועדת החקירה - 19.12.1973 מ.י.

ישיבה כז' - בבוקר

ידין: איפה נלחמת/הפלוגה של המ"כים במלחמת ששת הימים?

סא"ל אורן: נלחמתי כמערכי אום-כתף בהבקעה של אוגדתו של אריק, והיתה לי משימה לכבוש את החלק העליון של היעד לכל אורכו.

היו"ר אגרנט: אתה יכול לספר לנו מה המידע שהיה לך במקומה למבני פרדך המלחמה, ואיפה היתה היחידה שלך? אתה היית מפקד גדוד 13, אני מבין. איפה היה גדוד 13?

סא"ל אורן: כן. בתחילת יולי אנחנו סיימנו איזון קיץ עם הגדוד, והגדוד כולו עלה למעסוקה בקו רמת הגולן צפון.

ידין: מתי זה היה?

לסקוב: תגדיר את הגזרה.

סא"ל אורן: זה מדרום לקונייטרה, בערך 6 ק"מ, עד לחרמון.

לסקוב: גדוד 9 (?) היה לימינך?

סא"ל אורן: היה לי גדוד מדרום לי, שזה בהתחלה היה גדוד 12 של החטיבה, אבל סמוך לקרבות, נדמה לי ביום חמישי שלפני המלחמה, הגדוד הועלה על-ידי גדוד 50.

ידין: אתה יכול להראות על המפה באופן כללי את הגזרה שלך?

סא"ל אורן: (מסביר על המפה): הגזרה שלי התחילה כ-6-7 ק"מ מדרום לקונייטרה ועד לחרמון.

ידין: ועד בכלל?

סא"ל אורן: ועד בכלל.

ידין: ממתי זה היה?

סא"ל אורן: עם קבלת האחריות על הקו, נדמה לי, אם איננני טועה בתאריכים, לא בדקתי את זה...

ידין: בערך.

סא"ל אורן: מתחילת יולי, נדמה לי 7 ביולי, קבלת אחריות. אבל אני לא בטוח.

ועדת החקירה - 19.12.1973 מ.י.

ישיבה כז' - בבוקר

היו"ר אגרנט: בערך ב-7 ליולי.

סא"ל אורן: כן, בערך.

הגדוד ביצע מסוקה שנשמה רגילה במשך כל התקופה.

כשאני אומר "כל התקופה", אני מתכוון עד ליום שבת בבוקר.

לסקוב: 6 באוקטובר.

סא"ל אורן: כן, יום כיפור. עד ליום כיפור ביצענו מסוקה שנשמה רגילה, כמו שביצענו ב-7 ליולי.

היה ידוע לי על ריכוזי אויב. ידעתי על ריכוזי אויב...

ידין: לפני זה, אולי תגדיר לנו בדיוק מה פירוש מסוקה שנשמה, מה זה כלל?

סא"ל אורן: המשימות בקו מתחלקות לכמה משימות. משימה ראשונה שהיא החשובה ביותר זה החזקת המוצבים, זה ממצב המרמון; החזקת המוצבים, ביצוע שמירה והבטחת המוצבים בלילה, וביצוע מצפיות יום. זאת משימה עיקרית של החזקת המוצב. משימה נוספת זה מה שנקרא סיורי הבוקר ופתיחת צירים, סריקה ופתיחה של כל הצירים בגזרה, בקו כולו, מה שנקרא קו המערכת ומה שנקרא הצירים הפנימיים.

מבחינת ארגון הקו ישנה מה שנקרא דרך המערכת, שאותה פותחים עם שחר, לגלות עקבות וחדירות. וישנם צירים פנימיים שאותם פשוט מסיירים ובודקים; כל הצירים הפנימיים וכל הכבישים וכל הדרכים, שאותם בודקים גם כן עם בוקר על-מנת לגלות מילכוד, מיקוש ודברים מהסוג הזה.

משימה נוספת זה ביצוע הבטחות לעבודות ולביקורים; ביצוע מבטחות לעבודות טרקטורים, עבודות הנדסיות; ביקורים בקו ודברים מהסוג הזה.

אלה בעיקר שלוש המשימות העיקריות של הקו: החזקת המוצב, ביצוע סיורים וביצוע הבטחות בקו.

דעת המקירה - 19.12.1973 ס.י.

ישיבה כז' - בבוקר

ידין: כשאתה הייה בסקיד הזה, איפה היתה מפקדת החטיבה?

סא"ל אורן: מפקדת החטיבה שלי לכעשה היתה בפארק...

ידין: איפה?

סא"ל אורן: בפארק הירקון. אבל היא לא המפקדה שצריכה לשלוח בקו. בקו היתה מפקדת חטיבה, חטמ"פ (2) מה שנקרא, ~~xxxxx~~ 820, שהיתה בקו כמובן, בנאפח. אני בדוד. אני רוצה להבהיר את עצמי.

היו"ר אגרנט: אני לא הבינותי. השאלה היתה איפה היתה המפקדה שלך.

סא"ל אורן: שלי, של בדוד? או של החטיבה?

היו"ר אגרנט: של החטיבה.

סא"ל אורן: של החטיבה - היתה בפארק הירקון, והתכוננה לכנס גולני.

ידין: מפקדת החטיבה היתה בפארק הירקון. הם התכוננו לכנס גולני.

לסקוב: אבל הוא לא היה כפוף למפקדת החטיבה.

סא"ל אורן: זה מה שאני רוצה להסביר. אני בדוד שלמעשה סופחתי - (או לא סופחתי) למעשה תחת פיקוד חטיבה 820. חטיבה 820 זו חטיבת קו שהיא אחראית על כל הקו.

אני ידעתי על ריכוזי האויב מתוך עידכון מודיעין. נדמה לי שהסיכום הראשונה שידעתי על ריכוזים, זה בערך שבועיים לפני המלחמה, משהו כזה.

לסקוב: אולי תפריד בין מה שידעת מתצפית ובין מה שקיבלת מהקמ"ן.

סא"ל אורן: כן. בערך כשבועיים לפני המלחמה קיבלנו ידיעה ראשונה שיש ריכוזים...

לסקוב: מהקמ"ן?

סא"ל אורן: מהקמ"ן החטיבתי.

ידין: חטיבתי אתה תמיד מתכוון ל-820?

ועדת החקירה - 19.12.1973 ס.י.

ישיבה כז' - בבוקר

<u>סא"ל זג אורן</u>: כן, תמיד ל-820.

העידכונים האלה של הקמ"ן היו לא בצורה שוטפת דלא בישיבות, אבל מדי פעם כשהיה מיפגש ביני לבינו, במפקדת החטיבה, בשטח או באחד המוצבים, תמיד היינו משוחחים על זה. גם הקמ"ן וצוות שלו תמיד עברו גם במפקדת הגדוד וגם במוצבים...

<u>היו"ר אגרנט</u>: אתה שמעת את בשיחות עם מי, אתה אומר?

<u>סא"ל אורן</u>: עם הקמ"ן החטיבתי.

<u>לסקוב</u>: כלומר קיבלת דיווח לא פורמלי?

<u>סא"ל אורן</u>: לא פורמלי.

דובר על ריכוזי כוחות גם באחת הישיבות, אבל פרטים בדיוק - לא. את הפרטים קיבלנו בעיקר על גבי מפות בעידכון של הולליית מודיעין של החטיבה שהיתה עוברת, וסימנה על גבי המפות של כל הגדוד את כל מה שהשתנה בשטח מדי פעם.

אחרי כן רשמה ל.צ.

נבנצאל: מה הדרגה של קמ"ן חטיבה?

אורן: סרן, היום אני לא יודע, אבל הוא היה סרן.

לסקוב: קמ"ן הגדוד לא יכול היה לעדכן את המפות?

אורן: גם קמ"ן הגדוד, בשיתוף עם קמ"ן הגדוד, בהחלט. מתצפיות של מוצבים היה לנו ברור שישנה תנועה בלתי-רגילה.

לסקוב: אולי תפרט מה קלטת ממוצבי התצפית?

אורן: מהמוצבים למעשה קיבלנו כל הזמן את הדיווח על תנועות, תנועות מוגברות גם ביום וגם בלילה.

לסקוב: באיזה כיוון מערבה או מזרחה?

אורן: תנועות כלליות, כל דפי התצפית האלה רוכזו והועברו לחטיבה, אבל באופן כללי בכל הגיזרה, זה היה דבר שבלט בכל הגיזרה.

לסקוב: בצפון, בדרום?

אורן: קשה לי להגדיר כיוונים.

לסקוב: שאלת באותו זמן שאלה אם זה מערבה או מזרחה?

אורן: בהחלט, אני גם ישבתי שעות ממש שעות במוצבים, גם תוך כדי ביקורת, וגם תוך כדי, ישבתי הרשה שעות במוצבים בתצפית, היתה תנועה שאי-אפשר היה להגדיר בדיוק, אבל כמויות, פשוט על הכבישים

ישיבה כ"ז - כ בוקר

סא"ל זאב אורן:

נסעו הרבה כלי רכב. לא ראינו טנקים, טנקים בודדים מאד, ארטילריה במעט בכלל לא. (לסקוב: בתצפיות?) בתצפיות, בכלל לא, בודדים. אבל רכב, רכב.

היו"ר אגרנט: טנקים בודדים, אבל כלי רכב רבים?

אורן: כלי רכב רבים, כן. גם את הטנקים שראינו זה בדרך-כלל טנקים שאותרו ככר לפני התיגבור. טנקים שהיו מוחזקים בקו ושידענו בדיוק אלפה מונה כל טנק. ככה לא ראינו שום תיגבור של טנקים.

נבנצאל: ממתי זה מתחיל. (ידין: שבועיים). כשבועיים לפני זה זה התחיל, שהקמ"ן התחיל למסור?

אורן: כשבועיים זה התחיל.

נבנצאל: אותם השבועיים שבהם שמעתם מהק"מן התטיבה, זה אותם השבועיים, באותה תקופה.

אורן: כן, כן באותם השבועיים, באותה תקופה.

היו"ר אגרנט: זה נמשך כל הזמן?

אורן: זה נמשך כל הזמן. זה למעשה נמשך עד יום ששי. ביום ששי אני אישית ירדתי מהקו לישיבה בחטיבה שלי בפארק הירקון. ביום ששי לפני יום כיפור, 5 לאוקטובר.

ידין: באיזה שעה?

סא"ל זאב אורן: בשעה 8.00 היתה הישיבה עם המח"ט שלי בפארק הירקון, עם מפקד חטיבה גולני.

ידין: זה עם החטיבה האורגאנית שלו בפארק הירקון, שהיא חטיבת גולני.

לסקוב: אתה יכול לתת את המספרים של המוצבים שהיו באחריותך?

אורן: סדר המוצבים שהיתי אחראי עליהם, 102 זה מוצב החרמון, הצפוני ביותר; 103 זה מוצב ליד העיירה מג'ד אל שמס, 104 דרומית לו; דרומית ל-104 - 105; אחרי זה מוצב 107, 109 ו-110.

גבעתי: הם כל הזמן היו מאוישים כולם?

אורן: כן, מה שאני אומר כל הזמן היה מאויש. כמו-כן מוצבי עומק, - אלה מוצבי קו ראשון, שישבו - מוצבי תצפית 203 ו-204. אני לא פרסתי פה את התצפיות של אזור החרמון, אבל באזור החרמון היו לי שלוש תצפיות: חרדה, טלי ויפעת, שהם כולם בין החרמון לארדוד (?), שהן כולן תצפיות יום המתקפלות בלילה.

ביום ששי היתה ישיבה בפארק הירקון, גומר את הישיבה ונוסע הביתה.

ידין: מתי?

אורן: בסביבות 11.00.

ידין: הביתה, מה זה נקרא הביתה?

אורן: לגבעתיים. אני תושב גבעתיים. היום. xxxxxxx כחצי שעה אחרי זה אני מקבל טלפון מהסמג"ד שלי, בסביבות 11.30, שבוטלו כל החופשות ויש כוננות. כמובן שמיד נסעתי.

ישיבה כ"ז - בבוקר

לסקוב: הוא אמר לך איזו כוננות?

סא"ל זאב אורן: לא.

הי"ר אגרנט: אתה כבר הלכת הביתה או לא?

אורן: כן, הוא טלפן אלי הביתה. כסוכן שמיד נסעתי לפארק הירקון לשמוע מה עניינים. ישבתי שם בערך כשעה בשביל לברוק ולברר ; בינתיים הצטרפו לשם שאר תגבורים וכל מיני קצינים שהיו בחופשה. לאף אחד לא היה ברור מה עושים שם. לאחר שהיתה שלכשעה בפארק, שעה בערך כשראיתי שאין לי מה לעשות שם עליתי מיד לגדוד למעלה לרמה. בסביבות 4.00. שכחתי לציין שמיפקדת הגדוד ישבה במחנה התעסוקה בקונייסרה.

ידין: מתי? באיזו שעה הגעת לשם?

אורן: בסביבות השעה 3.30 - 4.00, משהו כזה. כאשר באתי לשם לא יכולתי לקבל שום מידע נוסף פרט לעובדה שיש כוננות בצבא, כל החופשות בטלות, זה הכל. לא קיבלתי שום פרטים נוספים, ערכתי נוסף או משהו. שום דבר.

לסקוב: התצפיות שלך דיווחו לך?

אורן: בתצפיות היה בדיוק מה שדיווחו 4 - 3 ימים קודם. לא היה שום שינוי.

נבנצאל: בישיבה של 3 שעות, מ-8 עד 11.00 בפארק מה דובר?

סא"ל זאב אורן: דובר על ענינים שוספים שלא קשורים בכלל לקו או תעסוקה.

ידין: על המיפגן לא?

אורן: דדבר על המיפגן, דובר על התורף, לא דובר על הנושא של המלחמה, או על הקו או תעסוקה, שום דבר.

ידין: אתה לא היית כפוף להם למעשה?

היו"ר אגרנט: בישיבת בפארק הירקון של בוקר לא דובר על נושא המלחמה, אלא על נושא הכנס התשיבתי.

אורן: נושאים שוטפים שעמדו על סדר היום, אבל לא נושאים שקשורים לתעסוקה. במשך כל אתא הערב והלילה...

ידין: דגע, כשאתה אומר שכשבאת לשם לא יכולת לקבל פרטים נוספים.

אורן: זאת אומרת כל מה שידעתי.

ידין: אני מבין, לא התקשרת עם מפקד התשיבה ?

אורן: התקשרתי ושוחחנו עם מפקד התשיבה, אלוף משנה...

ידין: זה 820.

אורן: כן.

חיו"ר אגרנט: כשבאת למיפקדת הגדוד בקוניטרה מה עשית?

אורן: התקשרתי עם מפקד התשיבה, הוא גם כן לא מסר לי שום דבר נוסף. לא קיבלנו שום דבר נוסף, קיבלנו פקודה למחרת בבוקר, ביום שמש..

ידין: רגע, אנחנו עוד ביום ששי.

אורן: ביום ששי זהו, שום דבר נוסף לא עשינו.

לסקוב: למג"ד 50 (?) ההקשרת לראות אם יש אצלו משהו?
(**סא"ל זאב אורן:** התקשרתי). מהחרמון לא הודיעו?
שום דבר?

אורן: שום דבר.

ידין: כאשר אתה בא את לגדוד למיפקדה היה שם הסמג"ד, הוא את אותה ההוראה שהעביר אליך, הוא העביר איזו שהיא הוראה לגדוד עצמו ולמוצבים?

אורן: אנחנו למעשה במשך השבוע שלפני כן היד לנו כמה פעמים התראות על אפשרות של ארטילריה או דברים כאלה. למעשה היה איזה שהואמתח מסויים, לפחות אני הרגשתי אותו, מאז הפלת 13 המיגים. היה איזה שהוא מתח.

היו"ר אגרנט: איזה התראות היו, על ארטילריה?

אורן: על ארטילריה, כן, היו התראות על ארטילריה במשך השבוע שקדם למלחמה, והיינו מוכנים וגם תירגלנו וגם עשינו כל מה שצריך לעשות.

ידין: אני מבין, אבל איני יודע, אולי לא שאלת על זה, בעקבות אותו שלפון או הפקודה נתתם איזה שהן הוראות נוספות למוצבים?

סא"ל זאב אורן: לפעמים לא, פרט לעובדה שיש כוננות ואין תופשות.

ידין: תודיעתם להם?

אורן: כן, כן ודאי, כל הצוות ידע. ודאי שישנה כוננות.

לסקוב: אבל על מה כוננתם, איזה כוננות?

אורן: בדיוק לא, אמרנו כוננות של ספיגת ארטילריה.

היו"ר אגרנט: כאשר באת למיפקדת הצדוד בקוניטרה ביום 5 לאוקטובר אחר הצהריים הודעתם למוצבים שיש כוננות.

ידין: לספיגת ארטילריה.

נבנצאל: לא היה לנמרי ברור, אתה מצד אחד אומר כל השבוע לפני זה, מצד שני, מאז הפלת המטוסים היתה שלושה שבועות לפני זה,

ידין: לפני שאתה עובר הלאה מיום ששי זה, אני רוצה להבין, זאת אומרת, אתה עד השלב הזה לא ידעת שום דבר, דיברת עם מפקד חטיבה 820, גם הוא אמר לך שרק יש כוננות, בוטלו התופשות, אלה גם הידיעות שהועברו למוצבים. אתהאמרת ששבוע לפני זה היו מדי פעם בפעם ההראות, האם אתה זוכר בסקרה בערך שבוע לפני יום הכיפורים, באמצע הלילה או לא באמצע הלילה או לקראת הבוקר איזו שהיא התראה מיוחדת על אפשרות של מלחמה שניתנה על ידי נאסר קצין המודיעין של הפיקוד?

סא"ל זאב אורן: א) אני לא שוחחתי כל הזמן עם קצין המודיעין גם לא עם אף אחד מהגדוד, זה בוודאות.

אחרי כן רשמה ר.ב.א.

סא"ל אורן: קצין א' אני לא שוחחתי אתו על מלחמה.

י. ידין: לא, אם גם לא אף אחד מהגדוד?

סא"ל אורן: לא, אף אחד מהגדוד, אבל אחד התרגולים שעשו לנו מבחינת ארטילריה היה גם בלילה. היה נדמה לי פעם ב-3 לפנות בקר נכנסנו למקלטים, אם אני לא טועה.

י. ידין: מתי זה היה?

סא"ל אורן: באותו השבוע, 10 ימים לפני המלחמה.

היו כמה מקרים.

י. ידין: אני אולי אציג לך את זה אחרת אם כך. אני אציג לך עכשיו אינפורמציה ואתה תגיד לי אם האינפורמציה הזו היתה ידועה לך, אם זה אומר לך משהו. מותר

היו"ר אגרנט: כן.

י. ידין: לנו נמסר, נדמה לי שביום ראשון לפני המלחמה, שבוע לפני זה בערך לאחר חצות, לפנות בקר, אור הראשון לאוקטובר, אמ"ן של פיקוד הצפון הוא קבל ידיעה ממסכ"ל כמובן - שיש ידיעה שבבקר יתכן שתפרוץ מלחמה, ואז יכול להיות שזה ישפיע גם על חזית הסורית. הוא הודיע את זה לאלוף הפיקוד וכתוצאה מזה היה איזה תרגיל שריון אך בפילון, ל חשוב לא שייך לכם. הפעולה שנעשתה, נתנו הוראות מיוחדת לסגירת הצירים על הרמה אל הרמה. אין יוצא ואין בא. זכור לך משהו כזה?

סא"ל אורן: אנחנו, נדמה לי אחת הכוננויות האלה שאני מדבר עליהם, נדמה לי שגם סגרנו צירים. אבל צירים בתחום הגיזרה שלנו.

י. ידין: ~~אבל לא אמרו לך למה~~ אבל לא אמרו לך למה.

אורן: אני רוצה להבהיר. היו כמה פעולות שלא פרטתי אותם - והיה ויש כוננות מוגברת, מה אנחנו עושים. ונדמה לי שבאחת הקנוניות האלה, זה היה נדמה לי שבוע לפני כן שעשינו את הכל, אני לא זוכר בדיוק, אבל זה שלא דובר...

י. ידין: אבל לא דובר על אפשרות של מלחמה...

אורן: בודאות לא.

לסקוב: רק להשלים את השאלה - קמ"צ 820, באותו בקר, או השכם בבקר אמר משהו לך, איזה רמות תצפית או משהו כזה?

י. ידין: לאיזה בקר את מתכוון?

ח. לסקוב: לאותו בקר, הרי הוא טלפן לקמ"צ 820.

י. ידין: כן בקר של שבוע לפני זה. ה- 1.10.73.

אורן: אני לא יכול לזכור. אני לא זוכר.

י. ידין: בכל אופן, ברור לך שבאותו בקר, עד יום שישי לא שמעת איש מדבר על מלחמה כוללת?

אורן: בודאות מוחלטת, מוחלטת.

ח. לסקוב: ביום חמישי, ה-5 לאוקטובר שמעת את המונח של כוננות למלחמה?

אורן: לא, לא.

ח. לסקוב: גם ביום ישיש לא?

אורן: לא. אני רק רוצה לציין, אני לא יודע אם זה חשוב, מה הפעולות שנעשות בסידה ויש כוננות לארטילריה. זה חשוב, אם אני יכול לפרט?

היו"ר אגרנט: מה הן?

אורן: סוגרים את הצירים, מכניסים את כולם לבונקרים. מוציאים תצפיות במקומות נוספים לזיהוי ארטילריה(נפילות) מוציאים תצפיות נוספות עם נגמ"ש ובודקים בישובים שאכן גם הישובים מבצעים את הדברים האלה. שולחים זחל"ם או נגמ"ש עם חיילים ובודקים שגם הישובים נכנסו לבונקרים ושם הענין מבוצע.

י. ידין: מה קרה בלילה של יום שישי?

אורן: בלילה של יום שישי...

היו"ר אגרנט: האם גם שם ירדו לבונקרים?

י. ידין: אמרת מקודם - שבאת שאלת, לא יכולת לקבל פרטים נוספים ממפקד החטיבה שלך והתחלת להגיד - במשך כל הלילה...

אורן: במשך כל הלילה למעשה, לא היו שום תופעות נוספות.

היו"ר אגרנט: זה היה בליל ו! כן?

אורן: ליל ו! כן.

היו"ר אגרנט: ז"א הלילה בין ה-5 ל-6?

אורן: לא היה שום דבר נוסף.

היו"ר אגרנט: לא קבלת שום מידע נוסף?

אורן: שום דבר. רק סיכמנו למחרת בבקר עם מפקד החטיבה לעשות סידור בקו.

ח. לסקוב: סידור שגרתי כן?

אורן: כן. זאת היינו עושים לעתים מזומנות.

י. ידין: שלך ושלו?

אורן: עם מח"ט 820 יחד לסייר במוצבים אני רק רוצה לציין- שהמח"ט היה חדש, נדמה לי שקבל אחריות על הקו כיום חמישי, נדמה לי אני לא בטוח, אולי יומיים קודם.

ח. לסקוב: ברזני?

אורן: כן ברזני. ונדמה לי שבוא קבל את הפיקוד כמה ימים קודם, והסיור שהוא עשה בשבת למעשה זה היה סיור היכרות להכיר את המוצבים, להכיר את הפעילות, להכיר את הדברים.

היו"ר אגרנט: יחד אתך?

אורן: כן יחד אתי.

יתכן והוא סייר גם קודם עם המח"ט שהחליף אותו, יתכן מאד.

י. ידין: אבל אתך זה היה סיור ראשון?

אורן: סיור ראשון אתי, בגדוד שלי בגזרה שלי, תכננו לעשות ביום שבת בבקר ב-8, וקבענו גם להפגש באחד המוצבים.

היו"ר אגרנט: ועשיתם את זה?

אורן: ועשינו את זה . ב-8 בבקר נפגשנו במוצב 104. גם

אורן:

הגיעו לשם מפקדי הטנקים, מי שהיו מפקדי הטנקים שהיו בגזרה, ושם ישבנו, שוחחנו, ספרנו, הסתובבנו במוצב, צפינו על האויב.

ת. לסקוב: סיור מח"ט רגיל?

אורן: כן. צפינו על האויב. צפינו על כולם. בערך היינו שם איזה שעה וחצי. התכוונו גם להמשיך למוצב 105 דרומה, אבל המח"ט נקרא לחסיבה ואני המשכתי להסתובב במוצבים לבד. כאשר הייתי במוצב 105 קבלתי הוראה לבוא לשעה 12 להתיצב במפקדת החטיבה. איזה רבע שעה אחרי זה, או משהו כזה, עוד קבלתי בקשר - שבשעה 12 יפנו, יבואו אוטובוסים בשעה 12 לפנות את האנשים וחילדים מהמשקים. זה היה בסביבות 10 או משהו כזה. הבנתי שפה משהו קורה. מה זה יום כיפורים. פשוט הודיעו לי - שיבואו אוסובוסים ב 12 בצהריים הבנתי שפה זה לא דבר פשוט ומשהו עתיד לקרות. אז הפסקתי את הסיור ונסעתי למפקדת הגדוד. אספתי את כל קציני המטה.

י. ידין: זה רק הסקת, עוד לא קבלת ידיעה?

אורן: הסקתי. אספתי את כל קציני המטה ובדקנו את עצמנו - אם נתפלת ארטילריה מה קורה? לקחנו למשל, אני לא זוכר את סדר הפעולות, אבל למשל את התאג"ד (מקום שמפנים פצועים) שהיה במרפאה בבנין רגיל והכנסתי זאת לבונקר. פזרנו קצת רכב שהיה מרוכז, דברים מהסוג הזה שארטילריה יכולה לפגוע.

י. ידין: כלומר התכוננתם עדיין לספיגה ארטילרית?

אורן: כן, לספיגה הארטילרית. בערך בסביבות השעה 11.30 או משהו כזו קבלתי טלפון ממפקדת החטיבה מקצין אג"מ - לא לבוא ב-12 לישיבה, והוא נתן לי כמה הוראות בטלפון. א) עוד פעם נתן את הענין הזה של כוננות ספיגה שכולם החל משעה 1 יהיו בבונקרים. ז"א לא רק התרעה, אלא להכנס לבונקרים. לסגור צירים. להוציא 2 זחלמים לתצפית ארטילרית. להוציא נגמשים לישובים על מנת לודא שגם שם הפינוי של הנשים והילדים יתבצע. ולראות שהמרפאה גם מאורגנת ולראות שכל האנשים שם יש להם בונקר וכו'. ולתגבר את המוצבים מ-130 דרומה להגיע בכל המוצבים ל-16 חייל. בדרך כלל המוצב יש בו רק 12 חיילים.להגיע בכל מוצב ל-16 חייל. וישנו מוצב שהוא קצת יותר גדול

מהמוצבים האחרים, שזה מוצב 107, שהוא בדרך כלל 16 , להגיע עד ל-20 חיילי.
לתגבר ענין מפקדות מאחורניות.

י. ידין: אתה אומר מ-103, מה קרה עם 101?

היו"ר אגרנט: על איזה מוצבים?

אורן: כל המוצבים, פרס ל-107 לתגבר את כלהמוצבים.

י. ידין: מה עם 102 ?

אורן: כל גזרת החרמון כאשר שאלתי את קצין אג"ם
מה קורה עם כל גזרת החרמון? אמרו - גזרת החרמון
לא בכלל הזה, ושם הפעילות נמשכת כרגיל.

ד. ידין: תסלח לי טכניות, אני לא מקי, בדרך כלל כאשר יש מכות
ארטילריות החרמון הוא לא היתה מסרה או כן היתה מסרה?

אורן: עד כמה שידוע לי לא.

י. ידין: אם כן, זאת הסיבה שהחרמון הוצא?

אורן: כנראה.

י. ידין: טכנית אני מתכוון.

אורן: עד כמה שידוע לי החרמון לא קבל ארטילריה., מעולם באף
תקרית. בכל ההתראות וההוראות נאמר)- להתכונן
לאירזה שהוא יום קרב.

היו"ר אגרנט: אתה אמרת - שהחרמון לא קבל הפגזה אף-פעם? ארטילריה?

אורן: ארטילריה כן. כל הקו היה בכוננות ספיגה אבל תגבור או
הורדה או קיפול חצפיות לבונקר או דברים כאלה לא
שום דבר, כי כל גזרת החרמון אמרו ל ו, פעילות כרגיל.

נבנצל: ז"א, מפני שלא צפויה שם הפגזה?

אורן: הפגזה כן. לאנשים שבתוך החרמון נתנו כוננות ספיגה אבל
לא תגבור...

נבנצל: מספר הדרוש של אנשים היה לך?

אורן: כן היה לי. לא היה לי ברירה, אלא זה היו אנשים שהיו מבצעים את סיורי הבקר. זה היו אנשים שהיו עושים את משימות הסיורים.

היו"ר אגרנט: לא קבלתם הוראה, לתגבר את המוצבים של החרמון?

אורן: לא. החרמון שום דבר.

י. ידין: ההרכון הוא תחת פקודך?

אורן: תחת פקודי.

י. ידין: במילים אחרות - מה שלא עבר תחת פקודך כהוראות לחרמון, לא ניתן להם על ידי מישהו אחר?

אורן: לא.

י. ידין: מבחינת פיקוד צינורות נורמליים?

אורן: לא, האמת היא אאאאא ההרמון כל פרשת החרמון היא קצת יותר מורכבת.

י. ידין: אז אולי נגיע לזה לחוד.

אורן: שם למעשה לי היו 9 חיילים...

היו"ר אגרנט: המוצבים בחרמון היו תחת פקודך?

אורן: כן, בתוך הגזרה בהחלט. אבל הכפיפות שם לא בדיוק היתה מלאה. אמנם החרמון היה בגזרה שלי אבל למעשה היו לי רק 9 חיילים מתוך 60. 9 חיילים שלי בלבד.

המשך דבריו רשם א.כ.

ס/א ז. אורן: וכל השאר - - - -

ידין: מתוך כמה?

אורן: מתוך כ-60. כל ה-60 האחרים זה היו אנשי מודיעין וחיל האויר וקשר ואנשים של מיפקדת החטיבה 820; ורק 9 היו בתוך המחצב ממש קבוע כל הזמן. גם כן לא היו קבועים כל הזמן, כי חלק מה-9 היו עושים סיורים בבוקר, ורק כאשר היו חוזרים בגמר הסיורים - הם היו 9. בלילה היו שם 12. אחד מצפים באיזור הרכבל העליון. אבל האנשים היו שייכים למוצב החרמון, אבל למעשה הם היו כל הזמן - - - -

לסקוב: כלומר, היו לך בסך הכל 12 איש שם. למעשה, היו במוצב 12 איש כל הזמן.

אורן: כן. ומהם 9 קבועים.

היו"ר: היו לך 9 אנשים קבועים במוצב?

אורן: היו לי 9 אנשים קבועים בעוד 3 הם באיזור הרכבל העליון, שהמצפית הזאת היתה מתקפלת בלילה למוצב.

ידין: אתה יכול לשחזר לא מילולית? אם כן, באשר אתה קיבלת את ההודעה מקצין האג"ם, אתה הוצאת פקודת לחגבר את כל המוצבים, כמו שאמרת, נתת הוראות ספיגה וכל הדברים האחרים. אתה יכול פחות או יותא לזכור מה אתה, או הסגן שלך, הודיעו למפקד מוצב החרמון?

אורן: אותו דבר.

ידין: מה זה "אותו דבר"?

אורן: כוננות ספיגה.

ידין: רק כוננות ספיגה?

אורן: רק כוננות ספיגה.

ידין: לא הודעה על מלחמה?

אדרן: לא.

לסקוב: אולי להשלים. אתה אמרת מעהד שכ"ילד אמרו לך שמתכוננים ליום-קרב.

אדרן: יום-קרב. כן.

לסקוב: הכוונה היא ליום-קרב שהיה של פקוד הצפון נגד הסורים?

לנדוי: ואתה ידעת מה זה "יום-קרב"?

אדרן: כן. ידעתי שזה הנחתה ארטילריה.

לסקוב: ודברים אחרים שהיו ביום הקרב הזה?
מתי אמרו לך את זה?

אדרן: בסביבות 11 וחצי.

ידין: סליחה, אלוף ידין יודע, כנראה, מ ה זה יותר ממני.
יום-קרב - זה קוד?

אדרן: יום-קרב זה מונח לאיזו שהיא פעילות של ארטילריה של האויב ושל הזזת ארטילריה שלנו. מה שנקרא תקרית גדולה.

ידין: זה מונח לתקרית גדולה.

לנדוי: זה יכול לכלול קרב-טנקים?

אדרן: בהחלט. זה יכול לכלול קרב-טנקים. זה יכול לכלול קרב-טנקים, ארטילריה, בק"ל. זאת תקרית גדולה. יום-קרב זה לא חייב לכלול את כל הגיזרה.

לסקוב: אתה התכוננת רק לגיזרה?

אדרן: לגיזרה. למעשה, כל המוצבים שלי היו כל הזמן מוכנים ליום-קרב.

<u>לסקוב:</u> הטנקים שצריכים היו להצטרף אל המוצבים התקדמו?

<u>אדן:</u> לא התקדמו.

<u>ידין:</u> הטנקים האלה היו תחת פיקודך?

<u>אדן:</u> לא בדיוק תחת פיקודי.

<u>ידין:</u> זה מה שרציתי לברר.

<u>היו"ר:</u> מה מהות הכוחות שהיו תחת פיקודך: חיילים, טנקים וכו'?

<u>אדן:</u> אולי אגמור בדיוק את כל ההכנות וכל ההוראות.

<u>היו"ר:</u> בבקשה!

<u>אדן:</u> כמו כן נאמר לי, שאני צריך להיות בחפ"ק בשעה אחת, באבו-גידא, בתל אבו-טל. בדרך כלל, אמי ת יושב כל הזמן בקונייטרה, בתוך המיפקדה, ואמרו לי שבשעה אחת אני אהיה בחפ"ק.

<u>ידין:</u> בחפ"ק שלך?

<u>אדן:</u> כן.

<u>היו"ר:</u> בחפ"ק איפוה?

<u>ידין:</u> בתל אבו-גידא. זה תל גדול מאוד שם, על-יד קונייטרה.

~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx.~~

<u>לסקוב:</u> שזה החפ"ק שלך?

<u>אדן:</u> לא, לא! זה לא בדיוק החפ"ק שלי. זה לא בדיוק. הכוונה, בדרך כלל, שהחטיבה תשב שם. והחטיבה תמיד, במשך כל הזמן השאירה שם קשר שלה, שהוא החזיק את מכשירי-הקשר ושיפל בהם באופן קבוע.

<u>לנדוי:</u> במצב הזה היה איש הקשר של החפ"ק שלך, של החטיבה?

אדרן: כן, לאותו מקום, לעלות ולהיות שם. אני כבר פחדתי שאם יהיה מצחר ואני אגיע לשם אז - כמובן - יזרקו אותי ~~אאאא~~ והחטיבה תיכנס. כי, למעשה, הכל היה שייך שם לחטיבה, לא לי. ואני הכנתי איזה שהוא ~~אאאא~~ חפ"ק שאם אני אוכל - אני אקליהלחל-שיכנ שאני אוכל לשבת שם.

הנו"ר: אז עלית לשם?

אדרן: עליתי לאבו-נידרא ב-12 ושלושים וישבתי שם בחפ"ק.

ידין: שלך? ולא היתה שם החטיבה?

אדרן: בבקשה?

ידין: ולא מצאת את החפ"ק של החטיבה?

אדרן: אף אחד לא היה שם. היה שם קשר אחד, אותו קשר שהיה שם מאז יולי. הוא היה כל הזמן שם.

היו"ר: שם היה הקשר של חפ"ק של החטיבה?

אדרן: כן. כאשר אני עליתי למעלה, אמרו לי שיש גם איזה סיכוי של מחסף של ידני טנקים לעבר 107.

לסקוב: מי אמר לך זאת?

אדרן: אך קצין אג"ם או סמח"ט של 500. ז.א., שיכנס להתקדם או לתקוף.

היו"ר: באיזה מצבב? יש אפשרות של מחסף?

אדרן: כן. לטובת העניין הזה, קצין האג"ם אמר לי כמה דקות אחרי זה שמתוכננה התקפת נגד בגיזרה שלי של החטיבה ע"י טנקים וגם נתן לי את שם הקוד של התקפת-הנגד, שזו צריכה להיות מצפון לקונייטרה. הוא אמר לי בצפון לפיהחה. הוא אמר לי: בין שיבא לא לקונייטרה תהיה התקפת נגד של הטנקים שלנו, והוא גם אמר לי את שם הקוד. נדמה לי, מכוש. אינני זוכר. או קרדום. אחד משני השמות האלה. הוא גם אמר לי שיש התקפת

נגד מחוכננת מדרום לקונייטרה גם ע"י טנקים, והוא גם אמר לי את שם הקור של שתי ההתקפות תאלו, המחוכננות.

היו"ר: אתה מדרום לקונייטרה ואחת מצפון לקונייטרה?

אורן: כן.

יזין: זה לא תחת פיקודך?

אורן: לא, לא תחת פיקודי.

עכשיו אולי נחזור אל הענין הזה של כוחות ת"פ. למעשה, כל הטנקים בכל הגזרה החל מיום חמישי או יום רביעי כבר עברו תחת פיקוד של מפקדי הטנקים, ישירות של מפקדי הטנקים. בגזרת שלי היה גדוד טנקים 74.

היו"ר: תחת פיקוד של מי?

אורן: של השריון, של אנשי השריון.

לסקוב: של הגדודים?

אורן: של הגדודים של השריון. ואמרו לי: "את תצטרכו טנקים - אז יותר מזה, לא רק שתקבל, אלא גם מג"ד 74, שהוא מג"ד של בדוד, הוא ירוץ עם חלק מהטנקים גם כן לקו הקידמי".

יזין: 174 זה חטיבה 7?

אורן: 74 ! זה חטיבה 178.

היו"ר: מה אמרו לך בדיוק?

אורן: למעשה, כבר איזה שלושה ימים לפני התלחמה עברו כל הטנקים לפיקוד של אנשי השריון, והם קבעו להם איפה יעלו ואיך יגיעו ויעשו. והם עשו סיורים בשטח ואמרו איפה תהיינה העמדות לתקרית כזאת ולתקרית אחרת ולכל אפשרות של תקרית. למשל, מג"ד 74 בעצמו היה מתוכנן לעלות לאיזור המוצבים 104 עם הטנקים שלו ועם [illegible] איזו פלוגה מוקטנת.

<u>היו"ר:</u> 74 זה גדוד?

<u>אדרן:</u> כן, זה גדוד.

<u>היו"ר:</u> של הטנקים?

<u>אדרן:</u> של הטנקים.

<u>היו"ר:</u> שייך לחטיבה 188?

<u>אדרן:</u> שייך לחטיבה 188

<u>היו"ר:</u> זה היה מתוכנן?

<u>אדרן:</u> היה מתוכנן בגיזרה הצפונית לעלות לעמדות-אש ולהשמיד כל מי שירה לעבר המוצבים.

<u>נבנצל:</u> זה היה מתוך מאוד יוצא דופן? זה היה בערך 3 ימים לפני זה. זה היה מאוד יוצא דופן?

<u>אדרן:</u> אלו היו, למעשה, התכניות הרגילות של תקרית. זה הנה באמצע השבוע. זה היה די שיגרתי.

<u>היו"ר:</u> אני מבין.

<u>אדרן:</u> למעשה, המג"ד הסתובב שם וה-מ.פ. ועסקו בכל הדברים של מפעלת הטנקים.

<u>היו"ר:</u> כוננות רגילה לתקרית, אתה אומר?

<u>אדרן:</u> כוננות רגילה לתקרית, אפילו גדולה. עשינו את זאת/פעם /בכל הקו
או פעמיים החל מיולי. אולי יצא לנו לעשות את זה פעם או פעמיים אותו הדבר. ז.א., מבחינת כוננות כזאת מורחבת של סידור טנקים ובדיקות דכל מיני דברים כאלה . כמו כן תוגבר הקו בטנקים שלא היו אצ ת"פ. אינני יודע כמה בדיוק. אבל כל הגיזרה הגדודית הוגברה ביום שישי בלילה בטנקים ובארטילריה. בדיוק כמה ואיך - אני גם לא יודע.

אורן: אני קראתי.

נבנצל: בידם הכיפודים?

אורן: בידם הכיפודים, בשעה אחת, ארבע דקות לפני השעה שתיים בערך בקשר.

ידין: בערך, קיבלתי פתאום בקשר מ"גימאלאייה" (ממוצב 110 @@) "קבל התראת מיגים" בקיצור, הבנתי ששם יש מיגים.

היו"ר: קיבלתי התראה או הודעה?

אורן: קיבלתי הודעה שמעל אחד המוצבים ישנם מיגים. קיבלתי את ההודעה ממפקד המוצב 110. למעשה, כל הרמה היתה מכוסה בארטילריה. כל הרמה ממש, ואי אפשר היה להבחין על מה הם יורים.
מטוסים הסתובבו - "סוכוי" ו"מיגים" וכו'.

היו"ר: היו יריות ארטילריות.

אורן: ארטילריות, מטוסים סוכוי"ים ומיגים. הרבה, הרבה, הרבה. בכל המקומות, כולל המקום שאני ישבתי ירדו איזו רביעית "סוכוי" והמקום כוסה בארטילריה. הכל היה מלא מטוסים וארטילריות. זה נמשך בערך כחצי שעה. כמובן, שמיד דיווחתי אחורנית על מה שקורה.

היו"ר: למי דיווחת?

אורן: לחטיבה.

היו"ר: ואיש הקשר היה אתך בבוקר או לא?

אורן: איננני זוכר. אבל היו לי קשרים שלי.

ידין: איפוה הם היו, אם הם לא היו בחפ"קים?

נבנצל: מה נקרא ביום שישי בלילה?

אורן: בחמישי באוקטובר - מליל חמישי לשישי. ~~xxxxxxxxxxxx~~

ידין: זה לא תחת פיקודו?

אורן: במשך כל הזמן.

ידין: ב/12 וחצי אתה נמצא ברגע זה בתל אבו-נידא?

לסקוב: ב-13.00.

אורן: אני עליתי קודם.

ידין: הוא עלה ב-12 וחצי

אורן: לבדוק את הקשר, , לבדוק את המכשירים.

ידין: מה היה אז?

אורן: ישבתי באבו-נידא וקראתי עתון. ~~xxxxxxx~~ ובשעה אחת נכנסתי פנימה לתוך הבונקר.

ידין: א, זה לפי ההוראה הקודמת?

אורן: כן. עוד הפעם גיליתי שכל הגדוד כולו בתוך הבונקרים.

היו"ר: בשעה אחת?

אורן: כן. שכל הגדוד בבונקרים.

ידין: זה בקשר?

אורן: בטלפונים ובקשר. ושום דבר. וישבנו בתוך הבונקר וקראנו עתון.

ידין: כל הגדוד הזה קורא עתונים כל הזמן? או שזה ביטוי "לקרוא עתון" או ממש ישבתם וקראתם עתונים?

אורן: הס היו בגפ"ה.

תיו"ר: איפוה?

אורן: בגפ"ח. בבדנקר בגפ"ח.

ידין: זה בכביש תסמון, בין גשר בגדה-יעקב דקונייטרה.

(אחריו רשמה

זה נמשך כחצי שעה, מסיבי מאד. מסיבי מאד ואחרי זה קצת התחיל להיות מדולל, יותר מדולל, אם כי מסוסים המשיכו לעקוף. גם כן יותר מדולל, פה וזה, פה ושם, שם משום. יותר מדולל, לא היה מסיבי מאד. בערך בשעה .

ידין: אתה אומר, דיווחת אחורנית למפקד התסיבה, קיבלת ממנו גם אינפורמציה ?

ז.אורן: לא, שום דבר. בערך בשעה 3 זיהיתי מהמצפית שלי ומקבלת דיווחים מהמוצבים שחי"ר ושנקים מתקדמים לעבר הגבול.

לפקוב: באיזה שעה?

ז.אורן: בסביבות שלש

היו"ר אגרנט: על סמך דיווחים?

ז.אורן: דיווחים, גם ממוצבים. מהמצפית שלי גם ראיתי שטנקים ואיך ונגמשים ומשאיות מתקדמים לעבר הגבול.

היו"ר אגרנט: שנקים ואיך סוריים?

ז.אורן: כן, סוריים. ואז הבנתי שפה העסק קצת יותר גדול מיום קרב. מאיזה תקרית גדולה. פתחנו את החדשות, את רדיו ושמענו שירי לכת ושירים בעבריה, ידענו שמשהו קורה.

היו"ר אגרנט: ברדיו הסורי?

ז. אורן: לא, לא, ברדיו שלנו. פתחנו את "קול ישראל".

היו"ר אגרנט: מה שמעתם?

ז.אורן: שירים. הבנתי שפה יום כיפור זה לא. נדמה שבשלש שמעתי לראשונה בחדשות שהמצרים צלחו, שהמצרים תקפו. נמשה לי בשלש זה היה, בחדשות של שלש או ארבע. אני חושב בשלש זה היה.

ידין: ברדיו הכל?

ז.אורן: ברדיו. שהמצרים תקפו בארטילריה לכל אורך קו התעלה. ואז מיד אמרתי: חבר'ה, פה יש מלחמה. אז הבנתי שיש מלחמה, עוד לא אמרו לי. הבנתי שישנה מלחמה.

נבנצאל: עוד לפני שקראת על זה בעתון?

ז.אורן: עוד לפני שקראתי על זה בעתון. הבנתי שיש מלחמה.

סגן אלוף זאב אורן

<u>נבנצאל:</u> כרדין, שמעת בטרנזיסטור ?

<u>ז. אורן:</u> כן. הגדוד למעשה המשיך בפעילות הרגילה שלו.

<u>ידין:</u> מה זאת אומרת?

<u>ז. אורן:</u> למעשה הפעילות של הגדוד במלחמה הצטמצמה לכמה משימות. דבר ראשון: להגן על עצמם, וזה שמרתי מכל משמר שאף מוצב לא יפול, שלא יכבשו מוצבים.

<u>נבנצאל:</u> פעילות רגילה ופעילות למלחמה זה לא אותו דבר.

<u>ז. אורן:</u> פעילות מלחמתית, בהחלט.

<u>ידין:</u> פעילות מלחמתית רגילה.

<u>ז. אורן:</u> בהחלט.

<u>ידין:</u> הגנה על המוצבים, הגנה על עצמם, על מנת שאף מוצב לא יפול.

<u>ז. אורן:</u> שלא יפלו. וזאת על ידי מכות ארטילריות בעזרת המוצב.

<u>ידין:</u> הארטילריה היתה תחת פיקודך?

<u>ז. אורן:</u> היה לי אצלי בחפק, כשאני עליתי למעלה לאבו-עגילה הגיע לשם לחפק מגד ארטילריה. קוראים לו שבגא. שאלתי אותו: מה אתה עושה פה? הוא ענה לי: אני פה האיש שינהל את האש בתקריה. משהו כזה. הוא מה שנקרא קשה, ויחד אתו עבדתי על המלחמה במתן אש למוצבים, למוצבים, לרגלי המוצבים, משימות אש סכנה ועל צירים, על כל שרק יכולנו להנחית אש ארטילריה.

<u>ידין:</u> איזה תותחים היו לו? איזה ארטילריה היתה לו?

<u>ז. אורן:</u> הארטילריה שעמדה לרשותו זו כל הארטילריה שהיתה ברמה. הוא אמנם מגד של תותחים 165 מ"מ, אבל הוא יכל להפעיל את כל הארטילריה שהיתה ברמה.

<u>ידין:</u> הוא היה מפקד ישיר על ה-175 ?

<u>ז. אורן:</u> הוא היה מהגד של ה-175. אבל למעשה כמו שהוא יכל להפעיל את ה-175. באותה מסגרת פיקודית הוא גם יכל להפעיל [illegible] בעלים. זאת דבר ראשון, כמו שאמרתי, משימה ראשונה של המוצבים היתה להחזיק את עצמם, ששום מוצב לא ייכבש . זה עשיתי על ידי הנחתת ארטילריה בתאם לבקשת המוצבים, מה שהמוצבים ביקשו ובהתאם לטווח.

<u>היו"ר אגרנט:</u> מה עשית?

<u>ז. אורן:</u> הנחתת את האש על האויב, בהתאם לבקשת המוצבים, בהתאם לדרגת

של המוצבים, הם פתחו את האש.

<u>לסקובז</u> המוצב מבקש מסך להזמין אש ארטילריה?

<u>ז. אורן:</u> כן. זה היה דבר אחד. דבר נוסף : שיהיו מחלקות טנקים צמודים למוצבים. מחלקות טנקים שיהיו קרובים למוצבים, על מנת למנוע משריון אויב להגיע .

<u>ידין:</u> זאת עשית באמצעות סגד 74.

<u>ז. אורן:</u> זאת עשיתי באמצעות 74 ובאמצעות מכ"ם קשר נוסף על רשת הפיקוד של הטנקים, של הפלוגות ודיברתי ישירות עם מחלקות הטנקים ועם המוצבים זה גם היה נוהל בקרב, שמוצב יכול להתקשר עם מחלקה שצמודה לו. לכל מוצב היתה מחלקת טנקים , וכל מוצב דיבר גם עם המחלקות האלה. פשוט וידיתי שאף מ"פ ואף סגד טנקים לא גונב את המחלקות האלה והולך לעשות אימס כל מיני דברים אחרים. לפה שמדי פעם הם לקחו. מדי פעם לקחו את הטנקים.

<u>ידין:</u> לפעולות נגד.

<u>ז. אורן:</u> לכל מיני דברים שמגד הטנקים רצה. הרבה פעמים היה אומר לי המ"מ: תשמע, מה אתה רוצה ממנו, הסגד נתן לי עכשיו פקודה - אני רק לשם. אני אומר לו: המוצב ייכבש! יש טנקים סוריים, תישאר על יד המוצב שלי. אז פעם הצלחתי לשכנע.

<u>ידין:</u> למעשה, גם אף פעם לא היו תחת הפיקוד שלך. אלה רק תיאומים?

<u>ז. אורן:</u> תיאומים, תיאומים.

<u>ידין:</u> זה לא היה תחת פיקוד.

<u>ז. אורן:</u> זה לא היה תחת פיקוד, בפלחמה ממש.

אותו דבר היה, דרך אגב, בארטילריה. אנחנו התחלנו להנחית אש ארטילריה על אחד המוצבים, פתאום קיבלתי הודעה מהשרגא הזה, הוא אומר לי: תשמע, לקחו לי את הסוללה שגמרת לסדות איתה. אני שיווחתי ואחרי שהגעתי למקום ואני רוצה לירות ולהכניס את הסכה הארטילרית, על מנת באמת להשמיד מישהו, אמרו לי : לקחו לי את הסוללה.

<u>ידין:</u> היו עוד גזרות בחזית?

<u>ז. אורן:</u> על מנת שמישהו אחר לקח. אותו אחד כזה שהיה אחי בגזרה היה גם לסגד הטנקים, באותה גזרה. אז הוא לקח טנקים אלה . השיטה

פה עברה אס על הטנקים וגם על הארטילריה, מי שהצליח יותר אשאשא למשוך לכיוון שלו ויותר לדרום.

מבנצאל: החטיבה לא התערבה בכל זה?

ז.אורן: לא, לא.

ידין: מבהינתו לא. אבל כל שליחת בדוד הארטילריה לשם והטנקים לשם - זה נעשה כאהוד. הם לא הגיעו בעצמם. ד"ר נבנצאל קיבל רושם - אם אני אגזים קצת - שאתה בעצמך ניהלת את המלחמה.

ז. אורן: לא, לא, לא. אז זו משימה שניה.

ידין: החטיבה ראגם שיהיה שם גדוד טנקים ו"ארטילריה חבוא לשם.

ז. אורן: כן, כן.

היו"ר אגרנט: לפעמים מפקד הטנקים היה לוקח טנקים למקום אחר? ככה אני מבין.

ז. אורן: כן, לפי הצרכים.

היו"ר אגרנט: אותו דבר מפקד הארטילריה?

ז. אורן: כן. האמת היא שאני חבר סוב של פגד הטנקים, אז מידי פעם הסתדרנד. הוא אומר לי: תשמע, זאביק, אני מצטער ↓ עכשיו זה קדימה, לא הולך./אני מזכרח את הטנקים.

ידין: אולי אני אציב את השאלה של ד"ר נבנצאל קצת אחרת. אני חושב שהוא התכוון לזה. מתי במשך השעות האלה אתה ראית את מפקד החטיבה אצלך בחפק או את אלוף הפיקוד? מתי הוא הופיע אצלך, לא בקשר.

ז. אורן: בימם חמישי רק.

ידין: מה בימם חמישי?

ז. אורן: שבוע, ביום חמישי.

ידין: לא היה אצלך בחפק ? לא ראית אותו?

ז. אורן: הוא לא היה. הוא היה רק בנפח.

ידין: וגם לא את אלוף הפיקוד?

ז. אורן: גם לא את אלוף הפיקוד. אולי אלוף הפיקוד היה, אבל לפיקוד יש חפק אחר, זה לא אותו חפק.

ידין: רגע. בינתיים הלא אורגנו .

היו"ר אגרנט: מתי ?

ז. אורן: ממחילת המלחמה. אנחנו נפרדנו בסוצב 104 .

נבנצאל: בבקר, בסיור הבקר הוא היה?

ז. אורן: כן.

נבנצאל: ובאמצע?

ז. אורן: הוא עזב.

לסקוב: אני מדבר כרגע משעת התחלת המלחמה.

ז. אורן: הוא עזב, ואני נדמה לי ראיתי אותו ביום חמישי או יום ששי.

היו"ר אברנס: את מי?

ז. אורן: את הממש.

את האלוף לא ראיתי.

לסקוב: מתי - ב13 וה-14 לחודש?

ז. אורן: כן.

ידין: כמה זה יוצא? לא, זה 11. יום ה' זה 11.

ז. אורן: משהו כזה.

היו"ר אברנס: את הממש הוא ראה?

ידין: ביום ה' של המלחמה.

היו"ר אברנס: אתה ראית אותו?

ז. אורן: בבקר.

היו"ר אברנס: כאשר הלכת לעשות את הסיור. זה היה ביום?

ז. אורן: שבת, יום כיפור.

התכוונתי ממחילת המלחמה.

היו"ר אברנס: מאז לא ראית אותו?

ז. אורן: מאז לא ראיתי אותו.

ידין: תסלח לי רגע, אבל באותו זמן כבר החזית איך שהוא מכחינת השריון אורגנה עם האוגדות. אתה היית בגזרה של אוגדת רפול?

ז. אורן: כן.

ידין: את מפקד החטיבה לא ראית עד יום ה', את רפול ראית או לי?

ז. אורן: לא. הם לא היו אצלי.

ידין: אבל קשה, כמובן, היה לך איתם?

ז. אורן: כן, קשר היה. לא כל הזמן. היה נדמה לי ביום ראשון, אם אני לא טועה, עד יום שלישי בבוקר לא היה לי קשר גם עם החטיבה.

ידין: מיום א' עד יום ג'?

ז. אורן: נדמה, יום ראשון או יום שני. היה לי איזה יום שלא היה לי קשר.

ידין: מדוע?

ז. אורן: מפני שהם פשוט נסוגו. הם נסוגו מנפח ולא הצלחנו להתקשר איתם.

היו"ר אגרנט: מיום ראשון או שני?

ז. אורן: לא היה לי קשר לאף אחד. אחראים למפקדות לא, פרט לפעם אחת שעליתי על הרשת של פיקוד צפון, על רשת הבטחון השוטף של פיקוד צפון וביקשתי לא לסגת. אני קיבלתי גם פקודת נסיגה.

היו"ר אגרנט: מתי זה?

ז. אורן: ביום ראשון.

היו"ר אגרנט: ה-7 לאוקטובר.

ז. אורן: אמרו לי לסגת. ואני ביקשתי לא לסגת.

היו"ר אגרנט: ממי קיבלת?

ז. אורן: מהמפקד. שאלתי אותו: ממי זה? הוא אמר: מהשלטונות. שאלתי עוד פעם ועוד פעם. והוא אומר לי: כמה דקות אחרי זה הפסקתי הקשר והוא אומר לי: אני פה אהרון, אנחנו בורחים. משהו כזה. או יום שני, אני לא זוכר כבר. באחד הימים הוא אומר לי: אנחנו מסתלקים מפה, וגם אתה צריך לסגת. וזהו. ושלום.

ידין: "אמר לי" מה? שלום?

ז. אורן: כן. אמר לי שלום ולסגת. אמר לי לעזוב את הקו.

היו"ר אגרנט: ואתה?

ז. אורן: ואז אנחנו התקשרנו לפיקוד ואמרנו לפיקוד שאין שום סיבה, אין שום סיבה, הכל בסדר ואף מוצב לא נפל. פרט לחרמון

שלא היה לנו ידיעות עליו, הקשר איתו נותק עוד אחרי הצהריס.

ידין: נגיע לחרמון.

ז. אורן: שהכל בסדר. עומדים חזק. המורל גבוה ומרגישים מצוין. אין שום סיבה. ואז אמרו לי : מבררים, בודקים. זה נמשך איזה שעה, או משהו כזה, ואז אמרו לי: טוב, בסדר, תישאר. זה גם כן/לא היה איזה משהו ברור כזה. בקיצור נשארתי .

היו"ר אגרנט: כל המוצבים שלך נשארו?

ז. אורן: כן, למעט החרמון.

ידין: כן, עד סוף המלחמה אף מוצב לא נכבש. כדי להשלים את מה שלא אמרתי קודם מבחינת המוצב במלחמה : אמרתי דבר אחד - שישמור על עצמו שלא ליפול.

היו"ר אגרנט: מתי אמרת? בתחילת המלחמה?

ז. אורן: בתחילת המלחמה . אמרתי מבחינת המשימות של פעילות מלחמתית מבחינת המשימות. אז דבר ראשון - שהמוצבים לא יפלו ושלא יהיו נפגעים. הקפדנו מאד שכל האנשים כל הזמן - פרט למפקד שהיה בתצפית בחוץ עם הקשר - כולם יהיו בתוך הבונקר ולא יוצאים מהבונקר. רק ממש אם מתסערים על המוצב מקרוב. זה היה דבר אחד.

דבר נוסף היה : בקרת האש הארטילרית על האויב והטנקים. והדבר הנוסף : עידכון מודיעיני. כמעט מדי שעה עשינו צ'ק - בדיקה על ידי המוצבים מה כל אחד רואה. מה אתה רואה? מה אתה רואה? את הדיווחים האלה העברנו אחורנית לחטיבה. היינו ממש הולכים בחתך. 103 - מה אתה רואה? הוא רואה שתי ירידות. 104- מה אתה רואה? שלשה טנקים, שני מיגים.

היו"ר אגרנט: ביקורת?

ז. אורן: ביקורת על מנת לצייר את התמונה.

היו"ר אגרנט: על ידי תצפיות

ז. אורן: ביקורת מפעם לפעם גם ביום וגם בלילה, על מנת לצייר את התמונה.

(אחרי כן בב)

ועדת החקירה - 19.12.1973 לפני כן - שא

ישיבה כז' - בבוקר מ.י.

למעשה אני, נדמה לי אפילו ביום ראשון בבוקר עוד, לי היה ברור איפה הסורים מרכזים מאמץ. לי זה היה ברור לגמרי, וגם העברתי לאחורנית, ביום ראשון בבוקר עוד, ואמרתי: חבר'ה, הסורים הולכים לדעתי מצפון ל-107 במאמץ גדול, ומסרום ל-110 במאמץ גדול. הסתבר יותר מאוחר שזה בערך גם מה שהיתה התמדנה. אנחנו ממש הבחנו. היה מוצב ששתק ואמר שהוא רואה פה, רואה שם, יורים עלי כאן, יורים שם; והיו שני מוצבים שכל הזמן אמרו... והיה אפילו מקרה...

היו"ר אברנט: מה עשו הסורים כלפי המוצבים?

סא"ל אורן: הסורים תקפו.

היו"ר אברנט: בארטילריה ובטנקים?

סא"ל אורן: בארטילריה - כל הזמן על כל המוצבים; בטנקים - ירו על כל המוצבים...

לסקוב: תאר אולי את הקרב על 104.

סא"ל אורן: כן. על 104 - למעשה מוצבים שנתקפו, נתקפו ממש על-ידי חי"ר, זה היה מוצב 104 שנתקף על-ידי חי"ר; מוצב 107 שנתקף על-ידי חרמ"ש וטנקים, ומוצב 110 שנתקף על-ידי חי"ר. כשאני אומר נתקף, זה בסוחים של עוזים, של ריפונים.

פה פשוט הדפנו את ההתקפות, החבר'ה במוצבים. אף חייל סורי לא נכנס לאף מוצב. גם לא עבר את הגדר הקרובה לתוך המוצב. אף חייל.

היו"ר אברנט: לא עבר את הגדר?

סא"ל אורן: את הגדר הפנימית. עברו את הגדרות החיצוניות אולי, אבל את הגדר הפנימית, פנימה לתוך המוצב - אף חייל סורי לא נכנס, במשך כל המלחמה.

לנדוי: אבל השריון הסורי התקדם בין המוצבים?

ידין: ברור.

סא"ל אורן: כן. הקו כולו היה למעשה פרוץ. הקו היה פרוץ.

נבנצל: היו לכם נפגעים? היו נפגעים אצלך?

סא"ל אורן: מבחינת נפגעים - היו מעט מאד נפגעים בקו.. היו לי שני הרוגים במוצבים, שני הרוגים בלבד, אחד זה היה מפקד מוצב שעמד בתצפית וסנק ירה בו בפגיעה ישירה, מפקד מוצב שטיווח ארטילריה...

נבנצל: איזה מוצב?

סא"ל אורן: 109. ומקום נוסף זה היה מש"ק מרגמות שהפעיל את המרגמה.

לסקוב: 103?

סא"ל אורן: 105. הוא הפעיל את המרגמה שהעמדה שלה היא חיצונית. הוא היה מ"כ.

נבנצל: ופצועים?

סא"ל אורן: פצועים היו לנו ב-104, שם היו לנו פצועים, גם מרסיסים...

היו"ר אגרנט: כמה פצועים היו לכם?

סא"ל אורן: ב-104 אני חושב שלושה. למעשה 104 זה מוצב שתוגבר ביום ראשון על-ידי עוד כוחות, לא שלי, מהסיירת, כוחות שהגיעו. וגם להם נדמה לי היו כמה פצועים.

ב-107 היו לי שני פצועים, מארטילריה בעיקר. ב-110 - אף פצוע, אף נפגע. בסך הכל המוצב כמוצב היה טוב מאד. הוא שימש למעשה עיניים קדימה.

ידין: המוצבים הצדיקו את עצמם, אתה רוצה להגיד, גם מכחינת המבנה/ שלהם.

סא"ל אורן: כן. כמובן שישנם ליקויים... ישנם לקחים.

ידין: ליקויים, אני מבין. אבל המוצבים הצדיקו בדרך כלל את עצמם.

סא"ל אורן: אם היו שואלים אותי איך לעשות את המוצבים, הייתי עושה אותם קצת אחרת. אבל למעשה המוצבים היו טובים מאד. למעשה, דיווחים אחורנית - אני לא יודע ממה הפיקוד קיבל ידיעות; אבל מהידיעות שלנו, אני חושב שאם היו מנתחים אותן - אני מקווה שעשו את זה, היו יכולים לקבל תמונה יוצאת מן הכלל על כל ההתקפה בחזית, יוצאת מן הכלל טובה. כל מוצב, כל שעה, אומר בדיוק מה הוא רואה. המרחק בין המוצבים הוא

כזה שהם רואים את כל הגזרה, ממש. לדעתי זה היה יוצא מן הכלל סוב.

ידין: אני מבין שלענין החרמון אנחנו נעשה פרק לחוד, או שאין לך מה להגיד בענין זה?

סא"ל אורן: יש לי. יש לי הרבה מה לומר, בהחלט.

ידין: זה חשוב מאד.

היו"ר אגרנט: אולי תספר לנו את הסיפור על החרמון עכשיו?

סא"ל אורן: אולי רק כדי להשלים את התמונה - למעשה אני לא יודע, עד היום לא הצלחתי להבין, מי בדיוק נתן פקודות ומי שלט בגזרה שלי, כלומר מי שלט בדיוק. אינני יודע. כשאני אומר שאיננני יודע...

ידין: זאת אומרת מי שלט עליך.

לנדוי: מי חוץ ממך נתן פקודות.

סא"ל אורן: מי חוץ ממני נתן פקודות, באחריות/מי היה מה של.

בסדר, המוצבים זה חבר'ה שלי, אז הם דיווחו לי. אני הייתי כפוף ל-820, דיווחתי אחורנית מה קורה בקו. אבל פרט לי היו בגזרה לפחות עוד שלושה מג"דים, ולפחות מח"ס אחד שאני יודע, זה מח"ס גולני, שרץ גם הוא למעלה. פרט לי היו בגזרה איננני יודע בדיוק כמה, אבל הרבה, הרבה. מח"ס גולני גם כן היה בגזרה שלי. אמנם הוגדר שהגזרה כולה היא באחריות שלי, אבל מי בדיוק תוך כדי המלחמה...

ידין: הוא פקד עליך גם כן?

סא"ל אורן: הוא לא פקד עלי. אבל מי בדיוק נתן פקודות למי, לכל הכוחות הנוספים, ואיך זה תואם - איננני יודע. זאת אומרת לא רק שאיננני יודע, נדמה לי, לפחות לי לא אמרו...

לי לא אמרו: תשמע, ממג'דל שמס עד בוקעתה, שמס יש חטיבה שקיבלה אחריות, היא בולמת שם, מכאן עד כאן; המוצבים שלך שבגזרה הזאת - תעביר ת"פ לחטיבה שקיבלה אחריות על הגזרה, או על איזה כוח שקיבל. לא היה שום דבר כזה. למעשה כוחות פעלו בשטח, כל מיני; המוצבים נשארו שלי במשך כל המלחמה.

זאת אומרת כאן, כל מערכת השליטה והפיקוד על כל הגזרה - לי לא היתה ידועה. גם לא ידעתי מי נותן למה ואיך.

לסקוב: זה מה שאפשר לומר: "All wars are muddles".

סא"ל אורן: למשל, אני רציתי טנקים למוצב 110. נמשי (?) דיווח לי שטנקים של אויב דופקים אותו כל הזמן. ואמרתיx xxxxxx קדימה: אני רוצה טנקים של המוצב. לא היתה לי ברירה, אלא עוד פעם לעלות על הרשתות של הטנקים. היו לי כל הרשתות, כל התדרים של פלוגות הטנקים, והייתי פשוט עולה. אם הס"פ של הטנקים היה רוצה - היה עושה; לא רוצה - לא עושה. הייתי אומר לו: סייגר, השמע, היה סייגר, היה אמפה, היו כל מיני מ"פים טנקים שם, שלא ידעתי גם מי הם ואיך הם נכנסו ואיך הם הגיעו. יותר מזה: גם ראיתי הרבה פעמים טנקים שרצים, וטנקי אויב דופקים אותם מהצד. ורציתי להתקשר ולהגיד להם: חבר'ה, אני רואה טנקים דופקים אתכם, הם באגף שלכם, אל תרוצו. לא ידעתי בדיוק איך להתקשר ולמה; לא ידעתי למי הם שייכים.

זאת אומרת היה פה מצב שלכל מי שהיה יד ורגל, וקצת תאמושת וקצת דלק - לקח את עצמו ורץ קדימה, רץ קדימה ל"עליהם". זאת ההרגשה שלי, אולי אני טועה.

ברור שהיו מצבים מאד מסודרים, שמג"ד הטנקים למשל אסף את המ"פים שלו, עם הפלוגות, ורץ למקום מסויים. ראה שxxxx שנהיה שם שקט - רץ למקום אחר. אבל לי היתה פעם מאד שליטה, פעם מאד שליטה...

ידין: ועם מפקדי האוגדות לא היה לך אף פעם קשר, עד יום ה'?

סא"ל אורן: עם מפקד האוגדה לא דיברתי עד היום.

ידין: אבל אתה ביחסי דיבור אתו. לא מפני שאתה לא מדבר אתו.

סא"ל אורן: לא, לא. לא דיברתי אתו במלחמה לא בשלפון ולא בקשר, רק עם החטיבה, למעט הקרה שאמרתי, שלא היה לי קשר עם החטיבה גם קרוב לאיזה יום ומשהו, לא היה לי קשר גם אתם, ואז דיברתי פעם אחת עם הפיקוד וביקשתי לבטל פקודת נסיגה.

ידין: איפה הוא ישב בעיקר מפקד האוגדה, בימים הראשונים? איפה היתה המפקדה העיקרית שלו?

ועדת החקירה - 19.12.1973 מ.פ.

ישיבה כז' - בבוקר

סא"ל אורן: בנאפח.

ידין: הוא גם כן היה בנאפח? רפול גם היה בנאפח?

סא"ל אורן: כן.

ידין: גם מפקד החטיבה שלך ישב שם וגם אלוף הפיקוד למעשה ישב שם.

סא"ל אורן: כן. אבל כשכולם נסוגו, אני חושב שגם הוא לא היה שם; בשלב שכולם נסוגו ופינו את נאפח, הלא מנאפח כולם נסוגו.

ידין: כן, אבל אחר כך היו לך שתי חטיבות תחת פיקודו.

סא"ל אורן: אינני יודע איפה הוא היה. אינני יודע.

ידין: אתה עדיין שם?

סא"ל אורן: לא. אבל כבר הייתי גם קדימה יותר. ישבנו גם בתל שאמס במלחמה. הספקתי להגיע לתל שאמס עם הגדוד. הוחלפתי ביום ששי, נדמה לי.

היו"ר אגרנט: ספר לנו מה היה ענין החרמון, אלא אם יש לך עוד משהו להוסיף לפני זה.

סא"ל אורן: בענין החרמון - א) אולי מלה קודם: לדעתי מוצב החרמון לא בנוי ללחימה. המוצב איננו מתוכנן ללחימה; הוא מתוכנן כבית-חרושת לעבודה. זה בית-חרושת לפועלים.

לסקוב: אתה מדבר על אחרי מעשה, או אתה מדבר מהתקופה של ספטמבר, אוקטובר והלאה?

סא"ל אורן: למעשה אחרי מעשה. אם להיות כנה עם עצמי - לאחר מעשה.

ידין: לא התרעת על זה אז.

סא"ל אורן: לא. אבל אולי אני אבהיר את עצמי.

לסקוב: אני רוצה לשאול אותך שאלה: האם הפיקוד עשה תחקיר על כל פרשת המוצב, ותחקיר כזה נמצא בכלל?

סא"ל אורן: ...

לסקוב: אתה לא יודע.

ועדת החקירה - 19.12.1973   ס.י.

ישיבה כז' - בבוקר

ידין: האם חקרו אותך, מהפיקוד?

סא"ל אורן: מהפיקוד - לא. בחטיבה היו לנו חקירים. אבל לא בחטיבה 820 של הקו, אלא בגולני, בחטיבת גולני.

ידין: זה כבר אחר כך, אחרי התקפת הנגד של גולני וכו'.

סא"ל אורן: כן. בין השאר גם על התקפת הנגד.

ידין: על הכל, גולני והחרמון.

סא"ל אורן: כן, גולני והחרמון.

ידין: אנחנו בעצם מעוניינים כרגע לדעת על המצב שהיה למעשה תחת אחריותך. ספר לנו מה קרה, אם כי רמזת על זה מקודם. אנחנו לא מדברים על התקפת הנגד של גולני.

סא"ל אורן: היה אצלי אחד בשם לנץ', והוא כן שאל אותי על החרמון.

ידין: הוא חקר, זה אנחנו יודעים, כי בנו נפל שם.

סא"ל אורן: כן, הוא גם אמר לי את זה. אז הוא לא חקר, הוא התעניין.

ידין: הכוונה שלי היתה לחקיר רשמי של הפיקוד, של חטיבה 820.

סא"ל אורן: לא. לנץ' בא אלי והתעניין פשוט. הוא גם אמר לי שהוא מוסר דו"ח לאלוף. אינני יודע אם זה נחשב תחקיר או לא.

ידין: הבנתי.

סא"ל אורן: לגבי החרמון - כמו שאמרתי: זו דעתי לאחר מעשה. האמת היא שאף פעם לא חשבתי שיתקפו את מוצב החרמון. זאת אומרת לא הערכתי שיתקפו אותו במסגרת גדולה. הוא היה ערוך למה שנקרא בט"ש (בטחון שוטף), להוליית מח"ח, לשני מסתננים, לאיזה ירי ארטילרי, דברים מהסוג הזה. אבל למלחמה הוא לא היה ערוך, בפירוש לא היה ערוך. כמו שאמרתי, זה היה מקום שבו אנשים פשוט עבדו, כמפעל.

ידין: זה עניני המודיעין, וכו' וכו'?

סא"ל אורן: כן.

לי היו 12 איש בחרמון ביום המלחמה, 12 איש בסך הכל, בפיקוד קצין, מ"מ. מעל הקצין הזה...

<u>לסקוב:</u> היו אחד פלוס 12, או 11 פלוס אחד?

<u>סא"ל אורן:</u> לא, סך הכל, 11 פלוס אחד.

מעל המפקד הזה היה עוד מפקד, שנקרא מפקד המוצב כולו, מטעם מפקדת החטיבה. הוא גם, כביכול אני אומר, היה צריך את התת פקודות גם להיל אויר וגם למודיעין...

<u>היו"ר אגרנט:</u> הוא היה מפקד המוצב כולו, מטעם החטיבה?

<u>סא"ל אורן:</u> כן. בדרגת סגן. את לי היה מ"מ שם, בדרגת סגן-משנה. לי היה מ"מ בדרגת סגן-משנה. מפקד המוצב היה מפקד המוצב מטעם החטיבה, בדרגת סגן, שאמור היה לפקד על כל המוצב. למעשה, במציאות אני יודע שהיל האויר עשה מה שהוא רצה לבד, הם עשו מה שנוח להם ואיך שהם רוצים; מודיעין אותו דבר, וקשר אותו דבר. בקיצור, למעשה על המוסב לא היתה שליטה...

<u>לסקוב:</u> למי דיווחת על זה, בזמנו, שאף אחד לא מקבל את מרות המפקד?

<u>סא"ל אורן:</u> לחטיבה, כמה פעמים.

<u>לסקוב:</u> ל-820 דיווחת?

<u>סא"ל אורן:</u> כן. למעשה היו תקריות כל יום. הרקע של התקריות זה חיכוכים בין האנשים. זה היה כל יום, על דברים פשוטים. למשל, אנחנו בישלנו, המסבח היה באחריותנו, המסבח של המוצב - אז הם לא רצו לתת תורן לנקות. למשל: עשיית צרכים, תסלחו לי, אבל הם לא רצו לנקות. למשל, לשמור - אז הם לא רצו בריוק לשמור כמו שרצינו. זה היה יום יומי.

<u>ידין:</u> מה זה רצינו? מפקד המוצב לא היה כפוף לך.

<u>סא"ל אורן:</u> לא.

<u>ידין:</u> כלומר הוא התלונן, שזה לא היה כמו שהוא רצה.

<u>סא"ל אורן:</u> אני=התלוננתי. אולי גם הוא התלונן. אבל אני התלוננתי. זה היה ענין יום-יומי. למשל, הקשרים שם לא היו קשרים שלי, אלא קשרים של החטיבה, והרבה פעמים הם לא ענו בקשר, או כן ענו, או סיבכו דברים. זה היה יום-יומי, היו סכסוכים יום-יומיים שם, על רקע של מיים, של שיגרה, במוצב, בין האנשים. וזה דבר שהיה ידוע. זה היה ידוע.

ידין: מתי אתה אישית היית לאחרונה במוצב ההרמון?

סא"ל אורן: או ביום רביעי או ביום חמישי שלפני המלחמה. בערך שלושה ימים לפני המלחמה, כרגיל, בסיורים הרגילים של הקו. הייתי עושה סיור אחת לשלושה ימים, אחת ליומיים. לפעמים הייתי פעמיים ביום.

ידין: ברור.

סא"ל אורן: ביום המלחמה עשינו את כל הפעילות, הכל הרגיל. כשאני אומר פעילות כרגיל, יצאו מהמוצב בבוקר 9 אנשים מתוך ה-12, כאשר כולם הולכים יחד, עד רכבל עליון. שם אחד משאירים תצפית של שלושה אישים, היא כשארה במשך כל הזמן, לאחר מכן ברחה. שלושה יורדים עם הכביש עד רכבל תחתון ובודקים את כל הכביש, ועוד שלושה הולכים לאורך העמודים של הרכבל ובודקים את העמודים. כשהששה מגיעים למשה. לרכבל תחתון, הם חוזרים חזרה עם הרכב למוצב. זאת במוצב ישנם 9 איש.

ידין: בדיעבד אנחנו הלא יודעים שבאותו יום, כשאתה ישבת בבונקרים בערך עד שלוש, כבר היו ההליקופטרים של הסורים שם על המוצב. מתי אתה ידעת על זה?

סא"ל אורן: אני ידעתי כשהם נחתו.

ידין: ממי קיבלת את הידיעה?

סא"ל אורן: מהתצפית של רכבל עליון.

ידין: מהתצפית שלך, שעמדה בקשר ישיר אתך?

סא"ל אורן: שעמדה בקשר ישיר והיתה ברשת הגדודית. ידעתי שנחתו הליקופטרים, לא מהמוצב. המוצב כולו היה בתוך הבונקרים, בגלל שארטילריה ומסוסים ירדו עליו, כמו על כל הקו. למעשה קשה היה בדיוק לראות כמה יורד איך, אבל בתצפית...

ידין: אתה דיווחת על כך?

סא"ל אורן: כן.

היו"ר אגרנט: זאת אומרת, אתה קיבלת ידיעה מהתצפית בהרמון?

סא"ל אורן: שלי. וגם כמובן וידאתי שמוצב ההרמון יורע מזה.

ידין: איך ידעתם את זה?

סא"ל אורן: באותה רשת. זו רשת אחת. גם המוצב, גם החצפים וגם אני - כולנו באותה רשת. וידאתי שהם יודעים מזה, ונתתי להם התראה שמסוקים ירדו באזור החרמון.

היו"ר אגרנט: למי?

ידין: למוצב עצמו, שישב בבונקרים.

סא"ל אורן: למוצב. ובערך חצי שעה אחרי זה, או משהו כזה, נותק הקשר, ולמעשה לא התחדש. נדמה לי שביום ראשון בבוקר אמרו לי מחיל האויר שהמוצב בסדר והכל תקין, דרך קשר חיל אויר.

היו"ר אגרנט: ביום ראשון בבוקר? אמרו לך שהכל תקין?

סא"ל אורן: כיום ראשון, נדמה לי. אבל אחרי זה הסתבר שזה לא נכון.

ידין: אני רוצה להבין נקודה אחת. כשאתה קיבלת את ההודעה ביום שבת בבוקר, אמרו לך שעם כל הכוננות, מה ששייך למרמון זו פעילות רגילה מבחינת תיגבור. כלומר, אין מחסף.

סא"ל אורן: מכל הבחינות.

ידין: בסדר. אבל בלי קשר עם כל את הדברים האלה, אני רוצה להבין: אתה אומר שעל המוצב היה סגן, מפקד המוצב. אבל המוצב כמוצב היה באחריות הגדוד שלך או לא?

סא"ל אורן: כן.

ידין: כשהתחילה המהומה הכללית של הארטילריה והטנקים עליך, אתה עצמך ניסית או יכולת - אני מנסח שלא - לעשות גם איזה פעילויות בקשר עם מוצב החרמון?

סא"ל אורן: ~~xxxxx~~ בלילה, ביום שבת בלילה, ביום כיפור בלילה, אני שלחתי מ"פ עם שני נגמ"שים ועם מחלקת טנקים, שלושה טנקים, לרכבל התחתון, במגמה א) לחזק את רכבל התחתון, ולעלות ולנסות להתחבר למרמון.

ועדת החקירה - 19.12.1973 מ.י.

ישיבה כז' - בבוקר

ידין: זה היה לפי הוראה?

סא"ל אורן: זה היה לפי הוראה, כן. זה היה לפי הוראה, ולמעשה בהתאם להצעה שלי. אני ביקשתי. אני ביקשתי ההסברה.

ידין: האם לא היתה לך איזו ידיעה (לא היתה לך כנראה) על גודל הכוח הסורי שנמצא שם?

סא"ל אורן: לא. דווח על 3 הליקופטרים, וזהו.

היו"ר אגרנט: זה היה בלילה של מתי?

סא"ל אורן: מוצאי שבת. מוצאי יום כיפור.

אחרי כן רשמה ל.צ.

סא"ל זאב אורן:

אני גם ביקשתי, לאחר שהצוות הזה עם המ"פ עם הטנקים הגיע לרכבל תחתון, ביקשתי לעלות למעלה. ביקשתי לעלות למעלה ולנסות להתחבר, אמרו לי לא לעלות, לא קיבלתי אישור. יותר מזה, אני עכשיו נזכר...

היו"ר אגרנט: מה זאת אומרת לעלות למעלה?

אורן: לעלות למעלה לחרמון.

היו"ר אגרנט: אתה בעצמך?

אורן: לא, לא שהכוח הזה יעלה לחרמון למעלה, ולא קיבלתי אישור; יותר מזה היו שני תק"ש...

לפקוב: למי פנית לקבל אישור?

אורן: למח"ט. יותר מזה היו שני תק"שים, שתי מכוניות קשר בדרך, שבין רכבל תחתון לבין החרמון, מה שנקרא סביב התן במקום, וביקשתי שהטנקים יגיעו אליהם, קיבלתי פקודה גם אותם לפנות.

היו"ר אגרנט: חוליות קשר של טנקים?

אורן: חוליות קשר, מכוניות עם קשר, וקיבלתי פקודה גם אותם לפנות למטה לרכבל תחתון. ביקשתי שהטנקים יעלו מרכבל תחתון אליהם. אמרו לי: לא, שהם ירדו אליך. ואז תאמנו שהם ירדו אלי ומשמה ...

היו"ר אגרנט: ביקשת שהטנקים ירדו אליהם.

אורן: ביקשתי שהטנקים יעלו אליהם, ולא קיבלתי אישור. לאחר שכל העסק הזה, התארגנו, זאת אומרת גם רכבל

שלירן הגיע לרכבל התחתון וגם האנשים מלמעלה, וגם התצפיות שלי שהתקפלו מהשטח לפי פקודה בערב, למעשה לפי פקודה כולם התקפלו מהשטח, התקפלו לרכבל התחתון, נתתי פקודה למ"פ בהתאם לפקודת המח"ט לקפל את כל הכבודה ולרדת למטה למטעדה. ואז ביום ראשון בבוקר, לפנות בוקר, כולם קיפלו את הכל וירדנו למטעדה, למעשה השארנו את השטח נקי, כאשר את תצפיה הדדוה לא הצלחתי לקפל, זה ונגמ"ש עם ששה אנשים שעלה על מארב של קומנדו סורי בדרך מהתצפית אל רכבל התחתון, ונפגע, היו שם שלושה פצועים ושלושה הרוגים, ואז את כל הפינוי של המארב, את כל הפינוי של חדווה עשינו דרך החשיבה באמצעות הרדוף מהצד השני, לא דרך הרכבל, אלא בכלל מהצד השני, שהכביש שבא מכיוון הרדוף, בהרדוף פינו את התצפית הזאת, בדיוק מחי אני לא יודע אבל במוצאי יום כיפור.

ירין: ביום כיפור או ביום א'?

אורן: ביום כיפור, וביום א' לפנות בוקר הטפ"ה שלי הגיע למטעדה עם השנקים ועם כל מה שהיה שם.

נבנצאל: מה היו אבידותיך בגיזרת החרמון?

אורן: בגיזרת החרמון, א) זה התשעה שהיו שם, בינתיים שמונה מהם אותרו כהרוגים ואחד כנראה נעדר, שבוי.

היו"ר אגרנט: מהאנשים שלך מי ניצל?

אורן: אני אפרט, היו לי תשעה, אחד נעדר או שבוי, שלא הודיעו עליו, אחד הצליח בלילה יחד עם קבוצה, שלא ידענו בדיוק את השעה, יחד עם קבוצה שניסתה לפרוץ מהמוצב יצאה החוצה והגיעה לרכבל התחתון, וכל השאר הם אותרו כחללים. ברכבל עליון, כפי שאמרתי קודם, הם כולם הצליחו להגיע לרכבל התחתון ולהתפנות.

1474

ישיבה כ"ז - בבוקר

<u>היו"ר אגרנט:</u> אני לא הבינותי, מתוך תשעה האנשים שלך, אחד אני מבין נעדר, מה ביחס לאחרים?

<u>סא"ל זאב אורן:</u> אחד הצליח להגיע לרכבל התחתון.

<u>ידין:</u> שבעה חללים, והשלושה שהיו ברכבל עליון?

<u>אורן:</u> הם הצליחו להגיע לרכבל התחתון.

<u>ידין:</u> זאת אומרת שמונה מתוך השנים עשר הם חללים או נעדרים.

<u>היו"ר אגרנט:</u> השאר הצליחו להגיע?

<u>ידין:</u> זה שלושה בסך הכל.

<u>אורן:</u> ארבעה.

<u>ידין:</u> כן, אחד מתוך השנים עשר ושלושה שהיו בתצפית.

<u>אורן:</u> מתוך זה שהגיע למעשה הוא היחידי מהגדוד שלי, אבל הגיעו למעשה מהמוצב המכותר נדמה לי חמישה או ששה סך-הכל, אני לא בטוח, אנשי מודיעין וחיל אויר ועוד איזה כתב ועוד נהג, הצליחו להגיע מהמוצב, חמישה או ששה איש למגד'-אל-שמס מסעדה ביום ראשון בבוקר. והסיפור שלהם, יש לי סמל שהצליח להגיע, האחד הזה זה סמל. והוא בשעה 9.00 התארגנה קבוצה עם המ"מ שלי (<u>ידין:</u> 9.00 ביום א!?) 9.00 בלילה בליל יום כיפור, המוצב עוד לא נכבש עד 9.00, הסורים כיתרו אותו, בשעה 9.00 הצליחה להתארגן קבוצה שמנתה כנראה בין 19 ל-20 ומשהו אנשים שעדיין נשארו במוצב ואפשר היה לאסוף אותם, ביחד עם המ"מ שלי ומפקד המוצב, שהוא דרך אגב גם הצליח להמלט,

ישיבה כ"ז - בבוקר

סא"ל זאב אורן:

מפקד המוצב גם הוא הצליח להמלט, התארגנה קבוצה באחת הבונקרים שאמרה: לקחת את הרגליים ולהסתלק. הם יצאו דרך חיל האויר יש איזה מקום שאפשר לצאת, יצאו דרך חיל האויר, עשו עיקוף לכל המוצב, הלכו צפונה ועלו לכיוון רכבל עליון מתוך אחר העמקים שם, עלו בכיוון רכבל עליון, ונחקלו במספר מארבים, שמה הושמרה כל הקבוצה למעט ארבעה חברה' שהצליחו מתוך המארבים וההחקלויות האלה במשך הלילה עוד להגיע לרכבל מתחתון ויותר מאוחר למגד'-אל-שמס.

ידין: שם היה ככל הנראה גם הבן של לאנץ' (?

אורן: כפי הנראה. הוא היה בין הקבוצה שהצליחה לצאת החוצה מהמוצב.

הדו"ר אגרנט: זה היה ביום א' בלילה?

אורן: זה היה במוצאי יום כיפור, מוצאי שבת, בסביבות 9.00 בלילה.

לסקוב: אני רוצה כמה שאלות קצרות. האם עשיתם תרגיל כמו שעשיתם ביחס לכל מוצב גם ביחס למוצב חרמון, שנגיח אם יגיעו ואם יתקפו אותו?

אורן: כן נעשה, אני לא הייתי נוכח בתרגיל .

לסקוב: מי צריך היה לתת את הכותרת בשביל לתגבר? הגדוד שלך?

אורן: לא היה תכנון לתיגבור.

לסקוב: השאלות האחרות הן עד ל-6 באוקטובר שעה 14.00 מאיפה אתה צפית שתקבל הודעה אם לאוייב יש כוונה לחקוף או לא לחקוף?

סא"ל זאב אורן: מהחטיבה.

לסקוב: מאיפה צפית שתקבל התראה נגד התקפת פתע?

סא"ל זאב אורן: מהחטיבה.

לסקוב: אני אזכיר לך כמה דברים שמוצבים שלך דיווחו: ב-3 באוקטובר 104 מודיע שכין עמדות חרשות שיפורים, יש נ"ט חדש, יש תפירות, יש שוחות אישיות, יש עמדות של נ"ט; ב-4 באוקטובר הוא מודיע שהמלת טנקים במרחק של 5 - 10 ק"מ; 105 ב-6 באוקטובר מודיע שטנקים הורידו רשתות ונמצאים במרחק של אלף מטר; 107 מודיע ב-5 באוקטובר חשיפת רשתות הסוואה; 109 מודיע על עבודת דחפורים. 110 ב-5 באוקטובר על סוללות שילים, תנועה של גדוד ארטילריה. 107 מודיע שהוא זיהה סנטוריונים. אתה אמרת שבמשך שלושת הימים האלה האיספורמציה היתה רגילה, זה לא סוג של אינפורמציה שהיתה לך קודם.

אורן: רגילה לשבועיים האלה.

לסקוב: תגיד לי מה האלמנט באינפורמציה שאתה אומר רגילה שיש תנועה גדולה, ואתה יודע אם התנועה היא מזרחה, מערבה, צפונה או דרומה, ולא ראית כמעט; המוצבים דיווחו לך שלא ראו טנקים בשעה שב-5 לאוקטובר, 6 לאוקטובר המוצבים שלך מדווחים לך על דברים שאני לא הייתי בגיזרה הזאת, הייתי שואל כמה שאלות. למשל, הייתי מבקש רשות לשלוח פאטרול סיור , בשכיל לגלות משהו, אולי לחפוס שבוי.

סא"ל זאב אורן: לא עלה אפילו על דעתי לעשות דברים כאלה.

ידין: שאלה קטנה אם כך לאור זה.

אורן: אני אולי רק כדי להשלים, כשאני אומר פעילות רגילה, זה כל הפעילות "התכוננתי אליה בשבועיים שקדמו למלחמה.

ידין: עכשיו אני רוצה להבין דבר אחד, שקצת הצגתי בהתחלה ולא רציתי להפריע לך. אני מבין, אנחנו כבר היום לאחר המעשה, אבל אני מבין את האווירה, אבל כמו שר/א לסקוב אומר, אתה ביום ששי הדיווחים שלך לפתות, אפילו אם לא קיבלת, הראו על התגברות -אם כי"רגילה" (במרכאות) , כאשר אתה קיבלת הודעה להופיע לישיבה ב-8.00 בבוקר בפארק, מפי קיבלת את ההוראה הזאת?

אורן: מהמח"ט גולני.

ידין: אתה היית צריך לקבל אישור על כך ממח"ט 820?

אורן: נכון, וקיבלתי. כל יציאה בקו של מג"ד או ממג"ד מקבלים אישור מהחטיבה.

נבנצאל: זה עלה בקנה אחד מצד אחד הפעילות הזאת של השבועות האלה, הכנות מסויימות לחקירת, ויחד עם זה ישיבה בפארק של שלוש שעות ערב יום הכיפורים, אחר כך הולכים הביתה, זה עלה בקנה אחד באותה שעה?

אורן: נראה לי שכן.

ידין: את ההודעה על התקרית הם עוד לא קיבלו ביום ששי בבוקר.

סא"ל זאב אורן: לא, עוד לא היה שום יסור.

ידין: שלפנו אליו לשם.

נבנצאל: אתה אמרת קודם שזה כבר שלושה ימים לפני זה שאלת מה היתה המשמעות של ההכנות האלה בערך שלושה ימים לפני זה, וזה לקראת תקריה אמרת. (אורן: כן). יחד עם זה אם הולכים לקראת תקריה חצי יום הולך על ישיבה במארק ואחר כך הולכים הביתה.

אורן: כן, בישיבה בקו אתה לשבועיים יוצא למג"ד להיות בביתו, שבת אתה המג"ד ושבת שניה המג"ד. התור שלי הגיעה, ושילבנו את זה כבר עם הישיבה, ולא מצאתי שום דבר שיחרוב מהשיגרה בענין הזה. למשל בשבת שבועיים קודם היה מצב די רומה,=הפעילות האינטנסיבית של התנועות וההתפרויות והדברים האלה.

ידין: אתה אמרת את זה ואני בסוף בזה, אני רק רוצה לבדוק, אתה אומר שאת הכוננות ביום ו' וביטול החופשות, אתה בפעם הראשונה קיבלת בצהרים כאשר היית בישיבה בפארק?

אורן: לא, המג"ד שלפן אלי הביתה.

ידין: אחרי זה?

אורן: אחרי זה. נכון.

ישיבה כ"ד - בבוקר

<u>נבנצאל:</u> גיוס המילואים שהחל בשבת היה צריך לתת לכם מושג?

<u>סא"ל זאב אורן:</u> אני לא ידעתי על גיוס מילואים בשבת. לא ידעתי.

<u>נבנצאל:</u> לו ידעת, לו הכל הלך כשורה, היית צריך לקבל תגבורת אם יש גיוס כזה?

<u>אורן:</u> לא, הגדוד למעשה היה מוכן למלחמה מבחינת ההכנה של הגדוד, הוא היה לגמרי מוכן למשימות שלו, כפי שהוא, היה לגמרי מוכן.

<u>נבנצאל:</u> והאספקה היתה צריכה להגיע והגיעה?

<u>אורן:</u> ביום ששי בוודאי.

<u>נבנצאל:</u> ביום ששי ובשבת הגיעה?

<u>אורן:</u> כן הגיעה, בודאי.

<u>נבנצאל:</u> ביום א' כבר לא.

<u>אורן:</u> ביום א' כבר הכל היה אחרת.

<u>נבנצאל:</u> ותחמושת היה חסר?

<u>אורן:</u> היה בדיוק את התקנים שהיו צריכים להיות בכל מוצב, ולא היה חסר תחמושת. התחמושת היתה חסרה, למעשה אנחנו דחפנו למוצבים ביום ראשון תחמושת. התחמושת שהמחסן הגדודי שלי, המחסן של התחמושת הגדודי נמצא במפרץ חיפה, וכשחשבנו בהתייעצות ביום שבת אחר-הצהרים יותר מאוחר קצת, אמרתי לסמג"ד: קדימה צריכים להביא את התחמושת מהמחסנים

ישיבה כ"ז - בבוקר

סא"ל זאב אורן:

למטה, לא ידענו במה להביא, אז הסמג"ד שלי התקשר למחנה הגדוד בברכור ונתן פקודה שם לסמל לצאת לכביש לואדי ערה, למצוא מכונירת, להעמיס תחמושת ולהביא אותה לקוניטרה. וזה מה שהוא עשה. הסמל יצא לכביש; תפס משאית מאום אל פחם עם נהג ואמר לו: תשמע אתה עכשיו לוקח תחמושת שם את התחמושת ומביא למעלה לגדוד. לא היה מחסור של תחמושת באף אחד מהמוצבים. אנחנו למעשה כמעט כל יום הצלחנו להכנס למוצבים. היה מצב שאי-אפשר היה להכנס שש, שעתיים, היתה ארטילריה, או טנקים יורים ודברים כאלה אבל למעשה במשך כל המלחמה ראגנו לאספקה של מים, מזון ותחמושת חופשי. כמעט ולא היתה שום בעיה.

<u>לנדוי:</u> זאת אומרת, הקשר על הקרקע עם המוצבים גם כן היה קיים כל הזמן?

<u>אורן:</u> כן, בהחלט. אני גם פעם אחת הצלחת גם לרדת מהחפ"ק ולקפוץ לאחד המוצבים או לשני מוצבים ולראות מה נשמע, ירדתי מלמעלה.

<u>לנדוי:</u> אבל אמרת שהקו היה פרוץ.

<u>אורן:</u> פרוץ ודאי בין המוצבים. הקו כקו היה. היו מקרים שלמעשה אותנו עקפו, את כל הגדוד למעשה עקפו.

<u>ידין:</u> אתה היית באבונידה עד סוף המלחמה?

<u>אורן:</u> כל הזמן עד סוף המלחמה. למעשה אני גם הרבה פעמים לא הבנתי את השאלות מה אני רואה מאחורי. מאחורי אני לא יכולתי לראות מפני שהמקום של החפ"ק הוא רחוק והוא לא רואה, והוא נמצא במזרח, והם כל פעם שאלו אותי מה אני רואה מאחורי, מה אני רואה מאחורי, האם יש טנקים והאם יורים.

ישיבה כ"ז - בבוקר

סא"ל זאב אורן:

xxxxxx: xxxxxxxxxxxx

אבל אחרי שאמרו לי שנפח פסולק ושם אוזבים את הכל, אז הבנתי שמישהו מהאוייב כבר נמצא מאחור. אמרתי: בסדר, נמצא מאחור, אז נמצא מאחור.

נבנצאל: מזון היתלכם מניין? כל התקופה? מניין?

אורן: מזון היה לנו גם מאצלנו בגדוד, וגם הצליח להביא אלינו פלמסח, לא דרך ציר נפח, אלא דרך ציר גנון. מהאזור ההוא הצלחנו להעלות לחמים, בעיקר לחמים.

ירין: איפה זה גונן, לא מהציר הדרומי?

אורן: מהציר המרכזי מצפון, מהציר של נפח.

לנדוי: צריך לברך אותו על כל מה שהוא עשה.

היו"ר אברנס: אנחנו מודים לך על העדות ואני על כל פנים התרשמתי מהצורה שבה הגנת על המוצבים, הצלחת להגן עליהם, ולא נכנעת לפקודו הנסיבה שקיבלת, ועמדת על כך שאין צורך בנסיבה.

אורן: נדמה לי שזה היה, תסלח לי שאני מחפרץ, אבל זה היה נדמה לי הרגעים השים ביותר בכל המלחמה, אם לא הרגע הקשה ביותר למעשה אני בחפ"ק שלי כבר תלשתי את כל המפות מהקירות וכבר התכוננו ממש להתקפל. הצלחנו אפילו, מצאנו שני אוטובוסים עזובים באחד הכבישים, ביום כיפור, מאיזה שהיה סיזל על הרמה בבוקר, אז xxxxxx מצאנו שני אוטובוסים, אם לקחתי אוטובוס אחד עם הנהג שלי ששלחתי אותו ממני להניע את האוטובוס ולנסוע למיפקדת הגדוד עלמנת להעמיס שמה, במיפקדה העורפית בקוניפרה על מנת להעמיס אנשים, כי שם הצטברו מאות אנשים הביעו לשם מכל מיני מקומות, וכשדיברו על נסיבה הדבר הראשון היה: במה? אי אנשים אלה יסתלקו? זהה היה רגע קשה מאד.

היו"ר אברנס: תודה רבה לך, כל הכבוד לך.

אחרי כן רשמה ר.ב.א.